017

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

LR

Europos LIETUVIS

JAUNIMO METAI. Nr. 47(939). Londonas, 1966 metų lapkričio mėn. 29 d. XX metai

KONTTREVOLIUCINIAI NUOBODUMAI

Skaitome Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto paskelbtuosius šūkius Rusijos bolševikų revoliucijos, iš tikrųjų kontrrevoliucijos, 49-osioms metinėms. 88-uoju šūkiu partijos vadovybė kviečia „tarybinių įstaigų darbuotojus jautriai žiūrėti į darbo žmonių poreikius ir reikalavimus, rauti su šaknimis biurokratizmą ir vilkinimą" ir čia pat duoda klasišką biurokratizmo pavyzdį. Smalsumo kipšiukas pakurstė patikrinti gegužės pirmajai ir vadinamajai spalio revoliucijai skirtuosius šūkius. Susirandame zimaninės „Tiesos" balandžio 17 dienos ir spalio 18 dienos numerius ir gretiname. Ką gi matome?

Gegužės pirmajai buvo paskelbta 111 šūkių, o spalio revoliucijai — 108. Beveik visi žodis žodin atitinka vienas kitą. Tik vietoje gegužės pirmosios rašoma 49-osios revoliucijos metinės. Netgi tų dienų dienraščio antraštės papuoštos tuo pačiu šūkiu: „Tegyvuoja Lenino sukurta šlovingoji Tarybų Sąjungos komunistų partija!" Beje, gegužės pirmajai paskutiniame šūkyje buvo sakoma: Lenino sukurta... komunistų partija, o dabar — Lenino įkurta. Bet čia, tur būt, bus jau ne šūkių autorių, o vertėjo iš rusų kalbos atliktas „patobulinimas".

Iš tikrųjų kaip lengva visą partijos vidaus ir užsienio politiką, visą jos išmintį įsprausti į šūkius. Per beveik pusšimtį metų paskelbta per šimtą šūkių. Kadangi per metus jie skelbiami du kartus (gegužės pirmajai ir „revoliucijos" metinėms), tai kiekvienai šventei tereikėjo kasmet suredaguoti tik po vieną naują šūkį... Redakciją dar palengvina „kantičkinė" šūkių forma. Paprasta kalba tariant, rodos, reikėtų sakyti: „Broliškai sveikiname socializmą statančias Bulgarijos, Čekoslovakijos, Kinijos, Lenkijos ir t.t. liaudies respublikų darbo žmones! Tegyvuoja amžina neišardoma Tarybų Sąjungos ir tų šalių tautų draugystė ir bendradarbiavimas!" Bet šūkių autoriai, rašydami kantičkine forma, kiekvienam kraštui paskyrė atskirą šūkį ir prie kiekvieno krašto pavadinimo net 13 kartų pakartojo „broliškus sveikinimus" ir visus kitus priedus. Toliau seka „karšti sveikinimai". Iš jų tuo pat kantičkiniu būdu pagaminta net 17 šūkių. Ir t.t.

Kai kantičkos buvo rašomos ir giedamos, viso gyvenimo tėkmė buvo labai lėta. Žmonės niekur neskubėjo, užtat turėjo stiprius nervus, daug kantrybės. Bet kas gali šiandien, automobilių, lėktuvų ir tarpplanetinių skridimų amžiuje turėti kantrybės prisiversti perskaityti per šimtą šūkių, užimančių visą pirmąjį laikraščio puslapį, su vis besikartojančiais „broliškais sveikinimais", „karštais sveikinimais" ir panašiais sušukimais! Tur būt, okupuotoje Lietuvoje, be zimaninės „Tiesos" vertėjo, linotipininko ir korektūrų taisytojo, joks kitas žmogus jų nėra ištisai perskaitęs. Netgi Sniečkus su Popovu...

Lietuviai komunistai atsargesni, negu rusai. Rašydami apie istorinius faktus, susijusius su partijos teorijomis ir dogmomis, juos taip nuglosto ir nulakuoja, kad neprieštarautų bolševikinės propagandos teiginiams, arba visiškai jų nemini. Piligriminės lietuvių propagandininkų kelionės į Lenino gimtinę proga, „Uljanovskij komsomolec" išspausdino Fiodorovo apybraižą apie revoliucijos metu ten veikusį mūsų tautietį komisarą Juozą Vareikį. Apybraižoje tarp kitko sakoma: „Vasario revoliucijos metu jis pereina į sukilusių kareivių pusę..." Taip, tikrai. Tikroji revoliucija Rusijoje įvyko 1917 m. vasario mėnesį. Ją surengė socialdemokratai, padedant komunistams ir kitoms revoliucinėms grupėms. Jie nuvertė carą bei jo režimą ir sudarė laikinąją vyriausybę su Kerenskiu priekyje. Laikinoji vyriausybė spalio pradžioj sušaukė konstituantą arba steigiamąjį parlamentą konstitucijai paruošti ir nuolatinei vyriausybei išrinkti. Į pirmąjį Rusijos parlamentą komunistai teįstengė pravestivos ketvirtadalį visų atstovų. Matydami, jog demokratiniu būdu valdžios į savo rankas nepaims, bolševikai, suagituotų kareivių bei jūrininkų padedami, išvaikė konstituantą, suėmė teisėtą vyriausybę ir ėmė valdyti kraštą smurtu bei teroru.

Jei vasario mėnesį įvyko socialdemokratų suruoštoji revoliucija, tai spalio mėnesį komunistai surengė sąmokslą prieš revoliucijos pastatytąją vyriausybę ir plačiųjų gyventojų sluoksnių išrinktąjį pirmąjį parlamentą, t.y. įvykdė kontrrevoliuciją. Todėl ir šiemet lapkričio 7 dieną buvo minimos 49-osios ne revoliucijos, bet kontrrevoliucijos metinės. Jas mini ne tik rusai, bet verčiami švęsti ir okupuotų kraštų žmonės, kurie toje kontrrevoliucijoje nedalyvavo ir nieko su ja bendra turėti nenorėjo.

Augustinas Upėnas

ŽEMĖS MOKESČIO BRANGUMAS

Iš Valstiečių Laikraščio (lapkr. 13) paaiškinimų matyti, kad Lietuvoj už sodybinius sklypus (daržus) imamas žemės mokestis po 35 kapeikas už arą, o jei kas yra gavęs sklypą didesnį, negu numatyta, tas moka dvigubą mokestį. Tad už normalų (0,6 ha) sklypą reikia mokėti 21 rublis kasmet.

Nepriklausomoj Lietuvoj vidutinis žemės mokestis buvo pusaštunto cento už arą. Dabartinės kapeikos vertė apytikriai yra kaip cento. Tad už žmonėms paliktus naudotis sklypelius dabar imami maždaug penkeriopai didesni mokesčiai. Lietuvos valstybė už visą žemę surinkdavo apie 18 mil. litų, o dabar už nepilnus penkis jos nuošimčius surenka apie 7 mil. rublių. (E)

RELIGINIŲ PATARNAVIMŲ STATISTIKA

Sovietinės statistikos duomenimis, 1958 metais Lietuvoj 81 proc. gimusių vaikų buvo pakrikštyti, 64,8 proc. jungtuvių įvyko katalikų bažnyčiose, 79 proc. laidotuvių buvo su religinėmis apeigomis.

1964 metais atitinkami procentai jau mažesni: krikštytų naujagimių — 58,3, bažnytinių jungtuvių — 38, bažnytinių laidotuvių — 60,8.

Kauno mieste ateistinės propagandos vaisiai esą dar žymesni. 1964 m. Kaune 58 proc. naujagimių likę nekrikštyti, 87 proc. jungtuvių buvę nebažnytinių ir pusė laidotuvių be kunigo dalyvavimo.

Tuos duomenis persispausdino New Yorke leidžiamas žurnalas Religion in Communist Dominated Areas, Vol. V, No. 20, October 31, 1966, iš Maskvoje leidžiamo žurnalo Nauka i Religija (Mokslas ir religija), 1966 m. balandžio mėn. Nr. 4, V. Pomerancevo straipsnio. (E)

A. VENCLOVOS SKUNDAS

Antanas Venclova lapkričio 3 d. Tiesoj prabilo ilgu straipsniu apie literatūros gyvenimo bėdas. Jam ypač parūpusi bėda yra literatūros kritika, kuri pastaruoju metu labai teigiamai įvertinanti ir aukštai iškelianti kai kuriuos paskirus rašytojus, daugiausia jaunesnius, naujus, ir dažnai kalbanti tik apie juos, „tartum mūsų literatūroje nebūtų nei Gudaičio-Guzevičiaus, nei Paukštelio, nei Sirijos Giros, nei Alb. Žukausko, nei daugelio kitų — apie jų „kūrybinius braižus" net neužsimenama"...

Toliau plačiai nagrinėja keletą pavyzdžių, nurodydamas, į kokius autorius bei jų darbus kritikai neatkreipę prideramo dėmesio. Neįtraukė Venclova į tų pavyzdžių sąrašą savęs. Bet iš nusiskundimo už kitus gana aišku, kodėl A. Venclova tą „bėdą" taip jautriai pergyvena. Vilniuje visiškai akivaizdu, kad Venclova jaučiasi vienas iš labiausiai nuskriaustųjų literatūros kritikos drungnais, daugiausia tik pareiginiais atsiliepimais. (E)

MONTREALIO PARODON

Vilniaus laikraščiuose nuolat pasirodo pranešimų, kokie eksponatai iš Lietuvos jau siunčiami į būsimąją Montrealio parodą. Sąrašas vėl papildytas šiais siunčiamais eksponatais: Kauno „Dailės" kombinato dailininkų sukurti servizų komplektai bei įvairių spalvų ir raštų dekoratyviniai takeliai. Jau esąs paruoštas ir dekoratyvinių klumpių su gintarais bei kitų medžio drožinių rinkinys. (E)

Rusiškos sukaktys

Vilniuje minimos visos rusų sukaktys: spalio 24 d. buvo minima net šimto metų sukaktis nuo pirmųjų mokslinių-techninių draugijų Rusijoje atsiradimo... Dabar, kaip Rusijoj, taip ir Vilniuj yra net respublikinė tokių draugijų taryba, kuriai pirmininkauja B. Titovas. (E)

PASAULYJE

— Londone iš sandėlio vagys išgabeno 300 medžiaginių meškiukų.

— Prancūzų dienraštis „Le Figaro" paminėjo savo šimtmečio sukaktį (savo metu jame yra bendradarbiavę George Sands, Balzakas, Zola, Daudet, Anatolis Fransas, o dabar — Francois Mauriacas).

— Urugvajus liepė išvažiuoti keturiems rusams, kurie atsisakė įrodinėti, kas jie tokie yra, nors sovietų ambasada tvirtina, kad jie yra diplomatai.

— Daugiau kaip šimtas Buenos Aires gyventojų kreipėsi į akių ligonines, nes sugadino akis žiūrėdami į saulę, kai ji buvo užtemusi.

— Amerikos pilietis Kazanas, kelionių agentūros pirmininkas, skrisdamas iš Maskvos, buvo Pragoje išsodintas iš lėktuvo ir suimtas, nes jis esąs kaltas išdavimu, šnipinėjimu ir pasikėsinimu nužudyti (jis yra gimęs Čekoslovakijoje).

— Catforde, Britanijoje, vagys įsilaužė į fabriką, išplėšė iš arbatos automato 3 šilingus, bet vienas jų, lipdamas per liuką, persiplėšė kelnes ir pametė 4 šil. 6 penus.

— Calcutoje, Indijoje, hindusai turėjo religinę procesiją, musulmonai ėjo tuo metu pasimeldę iš maldyklos, abeji susitiko ir pradėjo muštynes, o policija sklaidydama 3 nušovė ir 3 sužeidė.

— Graikijoje prasidėjo teismas 28 karininkų, kurie kaltinami ruošę suokalbį nuversti vyriausybę.

— Kai 8 amerikiečių kareiviai negrai iš netolimos bazės Adanoje, Turkijoje, pradėjo užkabinėti iš kino išeinančias moteris, netrukus susirinko tūkstančiai turkų, apsvaidė akmenimis amerikiečių konsulatą, sunaikino amerikiečių Raudonojo Kryžiaus įstaigą ir išvartė automobilius, kol tvarka buvo atstatyta.

— Norėdama apsitvarkyti su milžiniškais potvynių nuostoliais, Italijos vyriausybė kitiems metams pakelia mokesčius 10 nuošimčių.

— Čekoslovakija iš kalėjimo paleido britų žurnalistą Sewardą, kuris ten atsėdėjo 7 mėnesius, pakaltintas fotografavimu karinių įrengimų.

— Kinijos vyriausybė įsakė savo raudonajai gvardijai nebesirodyti sostinėje Pekinge iki pavasario.

— Filadelfijoje, JAV, 14 metų amžiaus berniukas Snyderis terliojo ant sinagogų svastikas, ir teismas įsakė jam kas savaitę imti žydų istorijos pamokas, kol išmoks, ką tos svastikos reiškė nesenoje istorijoje, o teismas spręs, ar jis pakankamai išmoko.

— Prancūzija 1970 metais turėtų turėti 67.000 gydytojų, bet turės tik 59.000 (1975 metais jai reikės 78.000 gydytojų, bet truks 10.000).

— Veikiant piniginiams suvaržymams, nuo liepos mėnesio Britanijoje uždaryti 35 medvilnę perdirbinėjusieji fabrikai.

DEMONSTRACIJOS SU MARGUMYNAIS

Bolševikinės rusų revoliucijos pagerbimo diena (lapkričio 7, pagal senąjį kalendorių — spalio 25), kuri dabar ir Lietuvoj privalo būti atžymėta iškilmėmis, vėl praskambėjo, kaip šimtąjį kartą ta pačia adata grojama plokštelė. Anot valdinės spaudos, „liaudis pademonstravo savo susitelkimą apie šlovingąją komunistų partiją, nepalaužiamą ryžtą kovoti už komunizmo pastatymą" ir t.t. Laikraščiai dar kartą stambiomis raidėmis skelbė, kad „Šlama Spalio vėliavos", „Spalis žygiuoja per planetą", „Tvirtas draugystės plienas" ir „Tegyvuoja didi, neišardoma partijos ir liaudies vienybė".

Tik vienas iš Tiesos redaktorių (D. Šniukas, kuriam retkarčiais pasitaiko žvilgterti į dalykus ir iš gyvenimiškesnės pusės) šoktelėjo kiek į šalį nuo valdinio reportažo plokštelės ir pateikė keletą „Šventinių miniatiūrų", primenančių, kad ir komunizmą „bestatant" gyvenimas ne vien „spaliai". Būtent:

— Kai Vilniuj „visi žygiuoja", tai Vilniaus troleibusai stovi. O jų vairuotojos sėdi. (Ta proga stebėtojas primena, kad „troleibusus dabar vairuoja moterys"). Sėdi ir mezga megztukus. Privatininkiškus. Netgi iš baltų siūlų...

— Bobutė su senuku irgi nežygiuoja: prekiauja cukriniais pyragėliais ir rausvais saldainiukais ant šakaliukų („lollypops"). „Prekyba gyva, net pavydas ima", — didžiojo monopolisto žvilgsniu dėbtelėjo redaktorius į privatininkišką prekybą pačioj komunizmo šlovinimo eisenos pašonėj. Suprask: kai komunizmą taip pastatys, kad jis ir cukrinius pyragėlius kept išmoks, tai ateis galas bobučių-senukų prekybai: teks jiems išmokt pragyvent iš „užtikrinto senatvės aprūpinimo".

— Bobutės saldainiukai išmoningi: širdelės, žirgeliai, raiteliai... Malonumas ne tik pirkt, but ir rinktis. Vienas šių laikų vir šininkijos pataikūnas teiraujasi: „Gal, but, turi ką nors su Spalio šventėm? Ką nors su vėliava? Einu pas profsąjungos pirmininką". „Neturiu, vaikel, aš senoviškai. Imk su širdele, bus gerai". Ir per Spalio šventes širdį prisiminti reikia. O tai vaikšto raudonom nosim, jos nesigailėdami...

— Kiti pirkėjai, lyg tyčia, barsto druską stačiai ant komunistinės ambicijos žaizdų: „Mamyte, o kodėl raitelių ant kočiukų nėra parduotuvėse?" Fabrikai negamina. O kodėl? Matyt, nemoka. Tai kodėl nepaskiria tos tetos direktoriumi?

— Gedimino (Katedros) aikštėj plakatai ir minia. O Galerijoj (Katedroj) — solistės, vargonų ir kvarteto koncertas. „Susimąstę lankytojai sustingsta, kai pasigirsta Ave Maria melodija".

Ne taip seniai tas pats miniatiūrų rinkėjas, išgirdęs tokį dalyką ir dar tokią dieną, gal būtų skubėjęs šauktis greitosios čekistų pagalbos. Dabar, — kaip lapė ties ne pasiekiamomis vynuogėmis, pats save įkalbinėja, kad „Šuberto kūriniai socializmui netrukdo, o padeda"...

— Esama Vilniuje ir kitaip „spalius" švenčiančių. Juos miniatiūrose atstovauja tik simboliškos (Birbilo, Kikilo, Gurgulo) pavardės. Tokie, nuo pat ryto ėmę šventę šventinti pusbonkiais, ją baigia milicijos blaivykloj. O vis tiek džiaugias: „Kad švenčiau, tai švenčiau! Dar dabar galva braška".

— Ant pačių aštriausių ašmenų miniatiūrų rinkėjas užsistojo pasakojime apie vaiką, kurs, eisenoj tėvo ant pečių nešamas, „staiga smarkiai suspurdėjo: — Tėte, aš noriu savarankiškai pademonstruoti! Supranti? — savarankiškai!"

Užrašytoji miniatiūra rytojaus dieną skaitytojų mintyse pasipildė neužrašytu klausimu: o kiek buvo eisenoj žygiuojančių suaugusių, nesinešiojančių pagundos ir gi kokią dieną, kaip tas vaikas, smarkiai suspurdėti ir savarankiškai pademonstruoti? (Elta)

Septynios DIENOS

SUNKĖJA SUDARYTI KOALICIJĄ

Dr. Kiesingerio bandymai sudaryti krikščionių demokratų ir laisvųjų demokratų koalicinę vyriausybę Vokietijoje nuėję niekais.

Jeigu nesusitartų dėl koalicijos socialdemokratai su laisvaisiais demokratais, tai liktų galimybė susitarti abiem didžiosiom partijom — krikščionims demokratams ir socialdemokratams.

Bet dabar kanclerio pareigas dar einąs Dr. Erhardas užsipuolė socialdemokratų vadą Brandtą ir jo partiją, kad jie stengiasi žeminti dabartinę vyriausybę.

Tiek Dr. Kiesingeris, tiek krikščionių demokratų partija paskubėjo paskelbti pareiškimus, kad Dr. Erhardas išreiškė ne jų pažiūrą.

PAGALIAU SUDARYTA KOALICIJA

Pagaliau Vokietiją valdantieji krikščionys demokratai sudarė koaliciją su socialdemokratais.

PRIEŠ IZRAELĮ

Jordano vyriausybė patvirtino įstatymą, pagal kurį armijai sustiprinti bus imami 18-40 m. amžiaus vyrai.

Saudi Arabija paveda savo karinius dalinius Jordanui, kad šis galėtų „tvirtai laikytis prieš Izraelį".

Jordanas pareikalavo, kad J. Tautų Saugumo Taryba paprašytų visas valstybes pritaikyti Izraeliui ekonomines sankcijas ir tuo pasmerktų užpuolimą, kurį Izraelio kariniai daliniai įvykdė, sunaikindami Jordano kaimą.

„PAŽANGIŲJŲ" PORTRETAI

Brooklyno bei pietinio Ozone Parko „pažangiečių" apsilankymai Lietuvoj bent vienu požiūriu bus davę apčiuopiamos naudos: gero uždarbio skulptoriui E. Varnui. Lapkričio 5 d. Tiesa pranešė, kad tasai skulptorius — pagal užsakymą ar savo sumanymu — rengiąs parodą, pavadintą „Kova už taiką", kurioje rodysiąs ištisą eilę skulptūrų - portretų tokių pasižymėjusių kovotojų, kaip R. Mizara, J. Mizarienė, K. Karosienė, J. Gasiūnas ir „kiti pažangieji Amerikos lietuviai". Dabar į tą „pažangių veikėjų šeimą" esąs įlipdytas jau ir „Vilniaus universiteto istorijos mokslų garbės daktaras Antanas Bimba"...

Išdaigingiausia „gyvenimo ironija" šioje parodoje bus ta, kad į tą pačią „mūsų laikų herojų" eilę būsiąs įrikiuotas ir prancūzų egiztencialistas Jean Paul Sartre, kuris irgi lankėsi Lietuvoj ir, matyt, tapo pripažintas vertas įtraukti į garbingą kompaniją... (E)

SUJUDIMAS DĖL NACIONALDEMOKRATŲ

Rinkimuose į Bavarijos sritinį parlamentą nacionaldemokratų partija laimėjo 14 vietų.

Kadangi ta partija laikoma pronaciška, tai Vokietijoje vyksta sujudimas. Vidaus reikalų ministeris nepalaiko nuomonės, kad tą partiją reikėtų uždaryti: jis nurodo, kad jos laimėjimas turėtų versti kitas partijas daugiau pasitempti.

BLAKAS RYTŲ BERLYNE

Vokiečių „Der Spiegel" paskelbė, kad iš britų kalėjimo pabėgęs Blakas jau rytojaus dieną per Vokietiją ir Čekoslovakiją atsidūręs Rytų Berlyne.

Pabėgimas iš kalėjimo ir nugabenimas iki Čekoslovakijos kainavęs 5.000 svarų.

KARINIŲ PAJĖGŲ KLAUSIMAS

Vokietijos generalinis štabas susirūpinęs tuo, kad 1970 m. gali būti iš Vokietijos atitraukta 100.000 NATO karių.

Vokietija negalėsianti tiek karių pakeisti savaisiais, nes jai labai trūksta patyrusių karininkų. Nemažų sunkumų buvę sudarant ir apmokant 12 turimųjų divizijų.

Įsitaisyti savo atominių ginklų Vokietija nereiškianti noro, bet norinti, kad tokius ginklus panaudojant ir su ja būtų tariamasi.

V. Sidzikauskas Tol. Rytuose

Vliko pirmininkas V. Sidzikauskas lapkričio 16 d. grįžo iš kelionės į Tolimuosius Rytus. Seule, Korėjos sostinėje, jis dalyvavo Azijos Tautų Antikomunistinės Lygos konferencijoje, kaip Pavergtųjų Europos Tautų Seimo atstovas, pasakė kalbą, rėmė rezoliuciją, kuri buvo priimta, kaip Azijos tautų solidarumo pareiškimas Vidurio ir Rytų Europos tautoms jų kovoje dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Be Azijos tautų, Seulo konferencijoj buvo taip pat atstovaujama Europa, Amerika — Šiaurės ir Pietų, Afrika, Australija ir N. Zelandija. Turėdama galvoje visuotinį kovos su komunistiniu imperializmu pobūdį, Seulo konferencija nutarė iki tol veikusią Azijos Tautų Antikomunistinę Lygą per organizuoti į Pasaulinę Antikomunistinę Lygą. Atitinkamai pakeitė Lygos statutą ir išrinko naujus jos organus. Pirmoji perorganizuotos Lygos konferencija bus ateinančiais metais Taipei, laisvosios Kinijos sostinėj, Taiwane (Formozoj).

Seulo konferencijos dalyviai buvo pakviesti apsilankyti ir pakeliauti po visą P. Korėją, susipažinti su jos kultūrine ir ūkine pažanga. Pusano mieste jie turėjo progos kalbėti 150.000 miniai ir buvo itin entuziastingai sutikti. Konferencijos dalyviams taip pat buvo sudarytos sąlygos apsilankyti Panmunjame (prie 38-tos paralelės), kur buvo sudaryta paliaubų sutartis, ir lankytis demilitarizuotoj zonoj bei prie demarkacinės linijos, skiriančios Pietų Korėją nuo komunistų valdomosios Korėjos dalies.

V. Sidzikauskas buvo priimtas Korėjos Respublikos prezidento Park, min. pirmininko ir vyriausybės narių, parlamento pirmininko ir Seulo miesto galvos. Jis taip pat lankėsi Taikos Centre, akivaizdžiai prisimenančiame prieš kiek laiko vykusį Korėjos karą, didžiai panašų į dabartinį karą Vietname.

Konferencijai pasibaigus, V. Sidzikauskas lankėsi Japonijos sostinėje Tokio, kur padarė pranešimą apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Pranešimo ištraukos buvo perduotos per tris Tokio radijo stotis, o ištisas jo tekstas spausdinamas Gaiko-Jiho (Tarptautiniai Reikalai) žurnale.

Pakeliui iš Tokio V. Sidzikauskas buvo sustojęs Los Angeles, kur lapkričio 13 d. padarė pranešimą vietos lietuvių visuomenei ir turėjo pasitarimą su Vlike dalyvaujančių grupių atstovais. (E)

Mielam mūsų kolonijos gyventojui POVILUI ADOMAIČIUI ir jo šeimai Lietuvoje, liūdintiems dėl mylimo sūnaus Vlado Adomaičio mirties, reiškiame nuoširdžią ir gilią užuojautą.

DBLS Ketteringo Sk. Valdyba ir nariai

A.A. VINCUI PRANAUSKUI mirus, jo mylimą žmoną, vaikučius, tėvelius ir brolius p.p. Pranauskus skaudaus liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Burkevičių šeima

Sūnui VINCUI PRANAUSKUI staigiai mirus, Derbio Lietuvių Klubo Valdyba ir nariai reiškia tėvams gilią užuojautą liūdesio valandoje.

D.L.K. Valdyba

STAMBIUOSIUOSE ŽURNALUOSE

TĖVYNĖS SARGO TEMOS

Mūsiškės srovės beveik visos leidžia savo daugiausia neperiodinius žurnalus, ne tik laikraščius, kuriuose, be bendrinių straipsnių paprastai lietuviškomis temomis, keliami tie prabėgantieji klausimai, ku rie labiausiai rūpi srovei ir dėl kurių randama reikalo pareikšti savo požiūrį. Tuose žurnaluose, be abejo, yra įdomios medžiagos, o pasisakymai dėl bėgamųjų klausimų ne tik parodo žurnalą leidžiančios sro vės požiūrį dėl kurio nors įvykio, bet ne kartą nušviečia ir jo užkulisius.

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga, pavyzdžiui, leidžia **Tėvynės Sargą**, politikos ir socialinių mokslų žurnalą, kuris pasiekia, tur būt, daugiausia vien tos srovės lietuvius ar tuos spaudos mėgėjus, kurie mėgsta ypač daug skaityti ir tam reikalui nesigaili pinigų.

Po ranka turime to žurnalo 1966 m. Nr.1 (27). Jame D. Jasaitis didesniu straipsniu aptaria Lietuvos nepriklausomybės atstaty mą ir jos netekimą, pasverdamas įvykius ir tautos nuostolių statistikas. Iš kadaise istorinius dokumentus spausdinusios „Mūsų senovės" pateikiami atsiminimai „Tėvynės Sargo" pirmojo redaktoriaus kun. F. Lialio. J. Žalys rašo apie rusą. Dideliam ir šįkart dar nebaigtame spausdinti straipsnyje A. Gražiūnas rašo apie nacinę Lietuvos okupaciją — apie lietuvių sukilimą, pirmuosius žmonių ir turto nuostolius karo pradžioje, laikinąją vyriausybę, įvairių žinybų vadovus, išvežtuosius.

Atskirais straipsniais paminimos vysk. V. Brizgio 25 m. vyskupystės ir M. Galdikienės 75 m. amžiaus sukaktys.

Tolimesni apžvalginiai straipsniai, mūsų galva, kaip tik yra tokios įdomybės, kurios atskleidžia tam tikrus mūsų visuomeninio gyvenimo užkulisius. Pvz., visuomenė žino, kad savo metu Vlikas skaldėsi, kad kai kurios grupės iš jo pasitraukė, o paskui pagal tam tikrą susitarimą grįžo. St. Lušys, tęsda mas straipsnį apie įvykius Lietuvos laisvinimo bare, kaip tik ir atskleidžia kiek tų užkulisių. Pats dalyvavęs tame lietuvių būryje, kuris organizavo žygį į J. Tautas, Alg. Budreckas iškelia to žygio pliusus ir minusus. St. Dzikas plačiai svarsto ryšių su Lietuva klausimą. Kitame straipsnyje A. Budreckas nagrinėja Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso politinį aspektą. Jis stipriai pabrėžia savo kai kurių bendradarbių — Kongreso ruošėjų klaidas. Kitame, vien ini cialais KDJ pasirašytame straipsnyje ta Jaunimo Kongreso kritika dar pratęsiama.

ROŽIŲ VASARA

Marija Aukštaitė, kaip Liet. Enciklopedi ja mums tvirtina, yra rašytoja ir visuomenininkė, gyvenanti jau nuo 1930 m. Kanadoje, tai eilėraščiais, tai apysakomis ar straipsniais pasireiškianti lietuviškuose laikraščiuose.

Dabar kaip tik išėjo didžiulė jos eilėraščių rinktinė, pavadinta **Rožių vasara.** Sakome: didžiulė, nes tai iš tikrųjų stambi knyga — net 761 psl. (kaina 7 doleriai, išleista, matyt, pačios autorės lėšomis).

Tokio dydžio knygoje, suprantama, sudėta didelė daugybė eilėraščių ir įvairiausiais motyvais, pradedant nuo intymiosios asmeninės lyrikos ir baigiant visuomeniniais klausimais.

Poetė šią savo rinktinę bus išleidusi, greičiausia, nenorėdama, kad sunyktų, ką ji per daug metų parašė, kad išliktų kaip dokumentas. Aišku, kai mūsų darbarties poetai parodo daug išradingumo, tobulinda mi eilėraščio formą ir ieškodami ko patraukliausių išraiškos priemonių, „Rožių vasaros" autorės kūryba nebeatrodo naujas žodis. Atsinaujinti ir ieškoti, po teisybės, jai nebuvo jokio paskato, nes per savo gyvenimą ji prirašė daugybę puslapių eilėraščių, bet ligi šiol nebuvo išleidusi nė vieno rinkinio, dėl to nesusilaukė jokio dėmesio, nebuvo patekusi į kritikos ugnį.

Šiandien kritikuoti, kai autorė jau yra 70 m. amžiaus ir iš karto pasirodo su visais savo gyvenimo vaisiais, būtų beprasmiška.

K. Abr.

OPERINIAI DALYKAI

Spalio 30 d. Kauno muzikinis teatras pateikė naują operetę, S. Kramerio „Sekmadienis Romoje". Šiam vaidinimui režisorių buvo išsikvietę iš Piatigorsko B. Brušteiną. Diriguoja vietinis — S. Čepinskis, daili ninkas — M. Labuckis, chormeisteris — K. Linkevičius, baletmeisteris — L. Kindzelovskis. Teatras rengia dar dvi operetes: Suppė „Donna Juanita" ir dar nepavadintą saviškio kompozitoriaus B. Gorbulskio operetę „apie mūsų jaunimo gyvenimą".

(E)

PREMIJOS UŽ SPAUDOS PLATINIMĄ

Spalio 18 dieną vilniškė „Tiesa" paskelbė skirsianti premijas savo prenumeratos platintojams. Pažadėjo iš viso šešias premijas: vieną 200 rublių, dvi po 150 ir tris po 100. Jos būsiančios skiriamos, atsižvelgiant į tai, kiek mieste ar rajone yra „Tiesos" prenumeratorių tūkstančiui gyventojų ir kiek jų bus padidėję naujų.

Dabar „Tiesos" prenumeratorių Lietuvoj yra maždaug tiek, kaip buvo vokiečių okupacijos metais vokiečių cenzūruojamos „Ateities". Jų tada ir dabar daug dėl panašios priežasties: nėra ką kita skaityt. Ta čiau yra du skirtumai. Vienas — vokiečių okupacijos metais okupacinė valdžia keliš pačių lietuvių leidžiamus ir redaguojamus laikraščius tik stropiai prižiūrėjo, o dabar laikraščius valdžia per savo įgaliotas bei kontroliuojamas institucijas ir leidžia. Todėl dabar laikraščius daug greičiau „perskaito". Atskirti, kas skaitytina ir ties kuo neverta sustoti, Lietuvoj žmonės dabar esą jau išmokę greičiau, negu, pavyzdžiui, amerikinių laikraščių skaitytojas atskiria straipsnį nuo skelbimo. Kitas skirtumas — vokiečių okupacijos metais lietuviai savus, nors vokiečių ir instruktuojamus bei cenzūruojamus, laikraščius prenumeravo ar pirko patys, leidėjai beveik netu rėjo platinimo tinklo, o dabar „Tiesos" bei kitų laikraščių prenumeratą primygtinai siūlyti yra įpareigoti visi laiškanešiai, komjaunuoliai ir net įstaigų bei įmonių algų išmokėtojai. „Spaudos platinimo premijos" jiems siūlomos už didesnį įkyrumą, einant tas papildomąsias tarnybines pareigas.

(ELTA)

VIETOVARDŽIŲ KLAUSIMAS

Lietuvių kalba, kaip žinoma, labai turtin ga vietovardžių pavadinimais — ne tik gyvenamųjų vietų, bet ypač upelių, kalvų, pelkių, miškelių, pievų, net akmenų pavadinimais.

Spalio 30 d. Tiesoje pasirodė straipsnis, šaukiąs „Išsaugokime vietovardžius". Vykdant nusausinimus ir kitokius pertvarkymus, atitinkamos vietos kinta, nyksta ir jų vardai. Siūlo išsaugoti juos bent tuo būdu, kad pertvarkymo planuose būtų įrašomi ne tik sklypų numeriai, bet ir jų esamieji pavadinimai. Tų vardų išsaugojimo reikalas remiamas jų svarba etnografijai ir istorijai tyrinėti.

Tuo tarpu dar niekas viešai nekelia kitų, dar svarbesnių vietovardžių išsaugojimo klausimų. Žemės ūkio kolektyvizacija dirbtiniu būdu užgožė Lietuvą naujais kolchozų vardais, kurių daugumas nieko bend ra neturi su etnografija, bet kurie gresia išstumti senuosius kaimų bei vienkiemių vietovardžius. Tuo tarpu senieji vietovardžiai dar vartojami lygiagrečiai su prasimanytaisiais kolchozų vardais. Be to, jie apsaugoti nuo užmaršties bent prieš keletą metų išleistoje vietovardžių knygoje.

Daug blogiau su Mažosios Lietuvos vietovardžiais, kurie jau prieš 20 metų visiškai pakeisti grynai rusiškais pavadinimais: net Donelaičio Tolminkiemio jau nebeįmanoma atpažinti. Dar niekas nedrįsta kelti balso, kad tas nusikalstamas darbas būtų atitaisytas.

(E)

Broliai instruktoriai

Iš visų Lietuvos miestų ir rajonų sukviestus vietinius komjaunimo vadus Vilniuje instruktavo: Betevas, Strigaliovas, Golovkinas...

(E)

POPIEŽIAUS JONO MINTYS

„Aš pakviečiau šveicarų gvardijos naujo kus šį vakarą užeiti ir išgerti su manimi, kad mes pažintume vieni kitus."

* * *

„Šį rytą aš turiu priimti kardinolus, prin cus ir svarbius vyriausybių atstovus. Tačiau vakare aš noriu praleisti kelias minutes su paprastais žmonėmis, kurie neturi jokių titulų, išskyrus jų žmogišką kilmę ir kad yra Dievo vaikai."

* * *

„Karas yra baisiai pavojingas. Krikščioniui, kuris tiki Jėzų Kristų ir Jo Evange liją, jis yra nusikaltimas ir prieštaravimas".

(1940)

* * *

„Vis dar rimtai kalbame apie karą. Tai bus piautynės, kurios prives prie visuotinio veiksmo. Bet, ak, koks skausmas tokiai daugybei motinų, žmonų ir nekaltų sutvėrimų."

* * *

„Koks šiltas „Pacem in terris" (enciklikos) sutikimas! Jeigu tame dokumente yra ir manęs, tai nebent nuolankaus „taikaus ir kantraus žmogaus" (Kristaus sekimas, II, 3) pavyzdys, kurį stengiausi duoti viso mano vargingo gyvenimo bėgyje.

„Pasaulis pabudo. Pamažėle labai menkas Evangelijos mokymas susiras kelią į sąžines."

* * *

Užsiminęs apie komunistus, popiežius pa stebėjo:

— Jie yra Bažnyčios priešai, tačiau Baž nyčia neturi priešų..."

Parengė J. K.

Bimba šviečia

Spalio 24 d. Vilniuje buvo susirinkę pasitarti dramos teatrų režisoriai. Pasitarimas buvo apvainikuotas pranešimu „apie Amerikos lietuvių kultūrinį gyvenimą". Režisorius apšvietė... „pažangus JAV lietuvių veikėjas, V. Kapsuko vardo universiteto istorijos mokslų garbės daktaras A. Bimba"...

(E)

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Antanas Liuima, S.J., **Moderniosios pažangos problemų klausimu.** Atspaudas iš L.K.M. Akademijos Metraščio II tomo 329 —351 psl. Roma, 1966.

Studijoje reiškiamas kiek kitoks požiūris dėl moderniosios pažangos problemų, negu P. Maldeikio studijoje ta tema.

PAVASARIS NEBEATĖJO

Mes susitikom rudenį,
Bet nieks pavasario gražesnio duot
mums negalėjo.
Padėk ranką ant širdies
Ir pasakyk — tikiu, dar atsimeni, —
Ar iš tikrųjų kas nors kada taip tave
mylėjo?

Praėjo rudenys keli,
Daug kartų lapai krito,
Daug debesų dangumi skrido, griaustiniai dundėjo.
Ir viena šiandien tegaliu tau pasakyti:
— Pavasaris mano širdin nebeatėjo.

O. A.

TEATRAS IR VADOVAI

Henrikas Vancevičius, Kauno dramos teatro režisorius, perkeltas į Vilniaus (Valstybinį Akademinį) dramos teatrą vyriausiu režisorium. Tai paaiškėjo iš lapkričio 13 d. Sovietskaja Litva paskelbto pasikalbėjimo su juo, kur jis vadinamas naujai paskirtu vilniškio teatro vyriausiu režisorium.

Vilniaus dramos teatre kurį laiką vyriau sias meno vadovas buvo Juozas Rudzinskas, sceninę karjerą pradėjęs Klaipėdos teatre Lietuvos nepriklausomybės laikais. Pernai gruodžio mėn. jis buvo santūriai pa gerbtas 60 metų amžiaus sukakties proga, bet tuo pačiu metu buvo ir kritikuojamas: teatro repertuaras ir spektaklių meninis lygis esąs nublukęs. Surengęs „Skirgailos" spektaklį, Rudzinskas lyg ir atsigriebė, tačiau ir čia buvo prikišama, kad iškilo Rudzinskas, o ne teatras. Buvo užuominų, įtariančių, kad gal Rudzinskas ir nesistengia kelti visų lygį, nes, kitiems stipriau pasireiškiant, gal jis pats liktų menkiau tepastebimas... Dabar, po kelių mėnesių tylos tuo klausimu, paaiškėjo, kad prie režisūros vairo Vilniaus dramos teatre jau beesąs H. Vancevičius, Lietuvos teatrų sluoksniuose antra dabartinio meto žvaigždė šalia J.Miltinio.

Paklaustas, kuo pasižymės naujasis Vilniaus dramos teatro sezonas, naujas režisorius paskubėjo pareikšti, kad visos pastangos esančios nukreiptos „vertingai sutikti Didžiojo Spalio 50-metį"... Pradžioj parodė K. Kymantaitės scenai pritaikytą Cvirkos „Meistrą ir sūnų" ir tuojau žada rodyti rusų autoriaus L. Leonovo „Antplūdį" (apie „tėvyninį" karą). Paskui rodysią „Svečią iš Vilniaus" (pagal A. Bieliausko „Kauno romaną"). Kymantaitė rengsianti K. Sajos vienaveiksmių komedijų rinkinį (partijos ideologams aibes galvosūkių sukeliąs autorius). Taip pat būsiąs atnaujintas Moljero „Tartiufas".

Naujų jėgų šio sezono metu pasirodysią tik trys Vilniaus konservatorijos teatro fakulteto auklėtiniai: D. Kazragytė, A. Januškauskaitė ir A. Zigmantavičius. Pagrindinė se rolėse ir toliau liksią scenos meistrai — J. Kavaliauskas, H. Kurauskas, S. Jukna, P. Zulonas, L. Kupstaitė ir „daugelis kitų". Nematyt, ar tarp tų kitų dar yra buvęs me no vadovas, ar jau bus tyliai dingęs.

(E)

P. GUDELIS

Orientalinės religijos Vokietijoje

(2)

Kaimyninėse šalyse: Norvegijoje rašyto jas dramaturgas H. Ibsenas (1828 — 1906) bei Švedijoje August Strinberg taip pat žavėjosi orientu ir populiarino jo idėjas savo raštuose. Žymiausias jų raštų vertėjas į vokiečių kalbą buvo rašytojas Christian Morgenstein (1870 — 1914). Nietschės įta koje jis virto budizmo ir R. Steinerio antropologijos sekėju.

Vok. rašytojas ir skulptorius Gerhart Hauptmann (1862 - 1946) šalinosi nuo krikščionybės. Jo Emanuel Quint tai pasaulio atnaujinimo idealas. Pagaliau galima paminėti, kad ir populiaraus vokiečių rašytojo, 1929 m. Nobelio premijos laureato Thomas Mann ir pacifizmo bei humanizmo garbintojo rašytojo St. Zweig (1881—1942) raštuose pilna krikščionybei svetimų, orien talinės kilmės idėjų.

Spausdindamas studijas apie orientalines religijas, vokiečių evangelikų vyrų apaštalavimo organas kviečia savo narius arčiau susipažinti su minėtomis religijomis, išsiaiškinti skirtumus tarp jų ir krikščionybės ir skleisti tas žinias visuomenėje.

Visų šių filosofų ir rašytojų veikalai originaluose ir vertimuose labai noriai vokiečių skaitomi bei studijuojami, taip sakant, iš vidaus plovė krikščionybės pamatus visuomenėje. Menkėjant atsidavimui krikščionybės idealams, visuomenėje kurėsi kitokios rūšies religiniai filosofinių pasaulėžiūrų bendruomenės, kurios, kaip pir maisiais krikščionybės amžiais gnostikai, kreipė krikščionis pagoniško galvojimo linkme. 1875 m. įsikūrusi Vokietijoje teosofinė draugija populiarino orientalinių religijų mintis. 1913 m. išstojęs iš jos vokietis R. Steiner įsteigė antroposofijos draugią. Antroposofijos (graikiškai — išmintis apie žmogų) mokslas turi tikslą tamtikrais metodais taip išauklėti žmones, kad jie ne jusliu, šviesregišku būdu galėtų pažinti savąją žmogaus prigimtį. Vokiečių kalbos šalyse veikia, be to, dar vadinamosios krikščionių bendrijos ir naujojo dvasinio sąjūdžio grupės, iš viso apie 2000 grupių su apie 100.000 pasekėjų.

BUDIZMO MISININKŲ VEIKLA

VOKIETIJOJE

Budda (sanskritiškai: pabudęs, apšviestas), gyvenęs 6-me amž. prieš Kr., yra senosios indų religijos reformatorius, budizmo įkūrėjas. Budizmo lopšys yra priekinės Indijos šiaurė, iš kur jis amžių bėgyje taikios misijos keliu paplito daugelyje Azi jos šalių.

Pagal Budos mokslą, visas gyvenimas esąs kančia; tik asketiškas gyvenimas išlaisvina iš kančių, o aukščiausia palaima pasiekiama visiškai išnykstant nirvanoje; tai pasiekiama atsisakant nuo valios, aistrų ir visokio veikimo. Nirvana (sanskritiškai: sielos ramybė) yra paskutinė sielos gyvenimo stadija, kai ji, išsivadavusi iš rū pesčių, aistrų ir norų, darosi rami, abejinga džiaugsmui, skausmui ir kt.

Dabar budizmas praktikuojamas dviejose formose: pietinis budizmas (Hinajana — mažasis vežimas) paplitęs Ceilone, Burmoje, Siame, Laose ir Kambodžoje; šiauri nis budizmas (Mahajana — didysis vežimas) — Nepalyje, Vietname, Kinijoje, Korėjoje ir Japonijoje. Iš jo yra kilęs Tibete praktikuojamasis lamaizmas, kuris yra dar paplitęs Sikime, Butane ir Mongolijoje. Išeiviai yra paskleidę Mahajaną Havajuos ir šiaurės bei pietų Amerikoje.

Apie budizmo plitimą galima trumpai pa sakyti, kad Buda nepaliko įpėdinio. Amžių bėgyje jo pasekėjai vienuoliai buvo su kūrę net 18 skirtingų mokyklų. Krikščionių eros pradžioje susiformavo Mahajana, įvedusi ištaigingas apeigas ir tuo patrauku si plačias mases. Ji greit išstūmė Indijoje veikiančias senąsias mokyklas ir paplito už pakalinėje Indijoje, Afganistane, rytų Turkestane ir apie 61 m. po Kr. pasiekė Kiniją. Iš Kinijos budizmas persikėlė 372 m. į Korėją, o iš ten 552 m. į Japoniją. 7-me amž. budizmas paplito Tibete ir įkūrė ten religinę Lamos valstybę. 1547 m. iš Tibeto pateko į Mongoliją, 17-me amž. jį priėmė bu riatai ir kalmukai, kurie vėliau, persikeldami į Rusiją (Astrachanį ir Stavropolį), pirmąkart atnešė budizmą į Europą.

Tačiau į vakarų Europą budizmas pateko kitais keliais ir, kaip jau minėjau, rado čia gerai paruoštą dirvą. Jis yra dabar viena iš labiausiai paplitusių orientalinių religijų Europoje, o ypač Vokietijoje, ir būtent savo griežtesne, konservatyviąja Hina jana forma.

Ceilono budistai dar 1952 m. susirūpino budizmą platinti Vokietijoje ir įsteigė Bud dist Mission for Germany su centru Colombe. Tame centre dirba taip pat budizmą priėmę vokiečiai ir ruošia misininkus Vokietijai. 1954 m. Ceilone susidarė draugija, kuri pasiskyrė sau tikslą „budizmo žiniom apšviesti stabmeldiškos Europos tamsą". Nuo 1951 ligi 1956 m. užsitęsęs šeštasis pa saulinis budistų kongresas Rangūne nutarė įsteigti Vokietijoje budizmo misininkų mokyklą visai Europai ir surinko tam tiks lui daugiau kaip milijoną rupijų (850.000 DM). Tas vienuolynas jau veikia netoli Hamburgo.

Nuo seniau veikia Dodenduvoje budistų vienuolynas europiečiams. Vienas žymiau sių vokiečių vienuolių ten buvo anų laikų smuikininkas virtuozas N. Gueth (1878 — 1957), pasivadinęs Nya-natiloka. Jo bendrininku buvo jo mokinys, taip pat vokietis, buvęs buhalteris Nyanaponika. Judviejų moksliniai darbai labai stipriai prisidėjo prie budizmo skleidimo Vokietijoje. Jų gausius raštus platina dabar viena leidykla Konstancoje.

Netiesiogiai budizmas skleidžiamas ir „Buddos kalbų" vertimais, kuriuos leidžia indologas ir Buddos garbintojas Karl Neumann.

1923 m. homeopatijos gyd. Paul Dahlke pastatė Berlyne budistų maldų namus, kuriuos dabar norima paversti Vokietijos ir net visos Europos budizmo centru. Dahlkei mirus, budistų namai buvo gerokai apleisti, bet Buddist Mission of Germany nupirko juos iš jo įpėdinių ir pripirko daugiau kaimyninių sklypų, įsigydama 1,5 ha žemės plotą už 100.000 DM.

Pirmąją vokiečių budistų bendruomenę įsteigė 1903 m. Karl Seidenstuecker. Ilgainiui įsisteigė daugiau bendruomenių, kurios 1955 m. sudarė Vokietijos budistų uniją, vyriausiąją įvairių budistų parapijų ir grupių organizaciją. Unijos federalinis statutas pripažįsta savo nariams platų savarankiškumą. Unijai priklauso taip pat mokytojo G. Grimm Uttinge, prie Ammersee, įsteigtoji senųjų budistų parapija. Ten jau 17 metų kas antrą mėn. leidžiamas senojo budizmo ir religinės kultūros žurnalas „Yana", kuris turi apie 100 prenumeratorių. Senojo budizmo pasekėjai ir jų bičiuliai reguliariai susitinka didesniuose miestuose rengiamoms iškilmėms. 1961 m. Uttinge buvo pastatyta nauja susirinkimų salė.

Budizmo misininkai Vokietijoje rengia paskaitas, kursus atostogaujantiems ir seminarus. Paul Debes buvo įsteigęs tokį seminarą netoli Hamburgo. 1961 m. jis buvo perkeltas į Rohlfshageną, o dabar planuojama pastatyti tam tikrus namus seminarui kur nors Vokietijos viduryje.

Nuo 1948 m. Hamburge reguliariai atlie kami budistinių pranešimų ciklai. Kiek vėliau pradėta juos organizuoti Bremene, Liubecke, Frankfurte, Hannoveryje, Braunschweige, Kielyje ir Cellėje. Nuo 1949 m. organizuojami seminarai, vadinami tyrinėjimų bei mąstymų savaitėmis, ir trunka nuo vienos savaitės ligi trijų. Jose dalyvauja 15 - 45 asmenys. Kursuose įgytosioms žinioms pagilinti tarnauja P. Dabes mėnesinis leidinys „Wissen und Wandel" (Mokslas ir gyvenimas). Be to, Helmut Hecker leidžia seriją raštų Rohlfangeno seminarui.

Didmiesčiuose Hamburge, Muenchene ir Berlyne yra budistų parapijos. Hamburgo budistų draugija turėjo 1962 m. 150 narių ir 350 bičiulių, o Berlyno — 114 narių ir apie 200 interesantų.

Mažesnės budistų grupės veikia dar Hannoveryje (budistų seminaras), Bremene, Frankfurte, Kielyje, Nuernberge, Wiesbadene, o Troisdorfe, netoli Koelne, budistų liaudies misija.

Vokietijoje veikia dar japoniška Buddistische Hongwanji Mission. 1961 m. ji įsigi jo Berlyne maldų patalpas. Dabar ji turi apie 400 narių, dvi maldų patalpas ir Buddos šventyklą.

Iš Burmos ir Ceilono kartkartėmis lankosi misininkų grupės ir tyrinėja galimumus steigti naujus studijų ir meditacijų centrus Vokietijoje.

Tikrą vokiečių budistų skaičių sunku nustatyti. Skaičiuojama, kad pavienių Bu ddos mokslo bičiulių esama 4000 — 5000. Vokiečių budistų unijoje apsijungusių įvai rių grupių narių skaičius gali siekti apie 3000. Tačiau budizmu besidominčių vokie čių skaičiai gali siekti dešimtis tūkstančių. Tai rodo dideli Zen budizmo leidinių tiražai. Japoniškai Zen, kinietiškai Čan vadinama dar 520 m. Kinijoje įsisteigusi budistų meditacijų mokykla. Vokietijoje šios rūšies budizmas paplito per C. Jungo psichoterapiją — ligų gydymą įtaigojimu (sugestija), hipnoze, psichoanalize ir kitais psichiniais veiksmais. Per pastaruosius penkerius metus vokiečių kalba pasirodė apie 30 įvairių knygų psichoterapijos klausimais, tarp jų keletas pigių, kišeninio formato knygučių dideliais tiražais. C. Jungo manymu, Zen esąs ne kas kita, kaip žmo gaus sielos pasąmoninių jėgų prasiveržimas.

(Bus daugiau)

J. Kuzmionis

VEZUVIJUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

(6)

Kai, nusileidę vinguriuotu keliu nuo Monte Cassino viršūnės, sustojame užeigoje išgerti Coca-Cola ir atsišaldyti ledais, mano žvilgsnis tebeklaidžioja po kalnų kauburus, rumbėtas uolas, tebedygstančius naujus namus ir saulės nudegintus žmones.

Ši vieta — savita istorija, o su dideliais krepšiais kūbriną žmonės — gyvi tos istorijos liudininkai. Rodos, matau, kaip apokalipsinį žvėrį, nardančius spindinčius lėktuvus, girdžiu trenksmingą sprogimą ir tartum ant kelių griuvėsiais kniūbančius pastatus.

Beje, kur mes buvome 1944 m. vasario 15 dieną, mūsų nepriklausomybės šventės išvakarėse? Dauguma — gimtajame krašte, prie kasdieninių darbų, o besiartinanti vasario 16-ji buvo tartum šviesi spygsnė juodoje košmaro naktyje.

Bičiulio riuksas sugrąžina į tikrovę, ir, keldamasis nuo stalo, sakau:

— Anų kovų metu mudu, be abejo, nė nesapnavome, kad už dvidešimt dviejų metų ieškosime karo pėdsakų kitame Europos krašte, kad, palikę lygius tėviškės laukus, trauksime į Vezuvijų ir kataklizmo palaidotus miestus...

— Nedramatizuok! — subaudžia realistas bičiulis ir staigiu mostu pakirkina Fiat motorą, kuris rūksnodamas tempia į paliktą greitkelį.

Vėl skrenda pro šalį kalnų keteros, vynuogynų krūmai, alyvos medžiai. Riedant įdauba, stipraus vėjo gūsiai atsitrenkia į automobilį, tartum perspėdami, kad pamažu artėjame prie mįslingo vulkano.

O Vezuvijus jau plėšiasi iš rūko dangos ir iš tolo audrina savo krateryje sutelktą jėgą, keldamas į viršų įniršio skeltą keterą. Kalnas, bet tartum prie žemės prigulęs nartus žvėris su plačiai pračiauptais nasrais. Stinga tiktai pilkų pelenų debesies ir šniokščiančios lavos, kad dar kartą įtikintų, koks menkas žmogus su degtuku dėžutės pavidalo namais, kad gamtos stichijos akivaizdoje jo sukurta civilizacija — siūbuojantis kortų namelis.

Sustojame pakelės moderniškoje valgykloje ir kramtome vištieną, užsigerdami šviesiu vynu. Tačiau mūsų mintis jau neatplyšta nuo Vezuvijaus, tik, tartum užhipnotizuota tos pabaisos, sustingsta, besvarstydama neramaus vulkano nirštą, mauroji mą, laukinišką įdūkimą ir negailestingą naikinimą.

Pagaliau įvažiuojame į Neapolį.

Miestas didelis, milijoninis, trečiasis savo didumu po Romos ir Milano. Išsidriekęs prie plačios įlankos, kurios platybėse pasakiškai plūduriuoja Išijos sala ir su baime pažvilgodamas į rytus, kur už 10 km, tačiau, atrodo, čia pat, riogso Vezuvijaus vulkanas, — jis garsus gerai žinomu posakiu: pamatyk ir numirk!

Tylėdami,lyg kažko netikėto laukdami, skuodžiame į rytus, sumokame pinigus už greitkelio „nuomą" ir paprastomis, siauromis gatvelėmis artėjame prie Vezuvijaus.

Kiek pavažiavę, pasukame į kairę ir siauru, nepaprastai rangytu keliu pamažu kylame į viršų. Kalno apačioje auga, žaliuoja krūmokšniai, vešliai tarpsta vynuogynai. Pasirodo, žemės apnešta lava labai derlinga, ir į tokią dirvą mielai leidžia šaknis net tik pašiurusi žolė, bet stambesni medžiai.

Kairėje pusėje — nuo pat Vezuvijaus krateriо iki neįmatomos įkalnės — rodos, burzgia srovena plati, pasišiaušusi purvo upė. Tačiau ne: tai ne žemyn garmančio vandens juosta, —tai 1906 metų išsiveržusio Vezuvijaus lava, ištryškusi pro kraterio žiotis ir karštos lavos srove niokojusi žaliuojančius šlaitus, pievas, paskum sustingusi ir pasidariusi panaši į milžiniško traktoriaus suverstas didžiules, pilkas vagas. Keleiviai sustoja, išlipa iš mašinų, pasilenkę kūbrina prie mirties dirvono ir trupina mažas lavos atčaižėles atminimui.

Vingiuotu, stačiu keliu kylam aukštyn, ir vakaruose visu grožiu suraibuliuoja Neapolio įlankos ramus vanduo, įvairiomis spalvomis dažomas kaitrios saulės. Neapolio įlankos ramus vanduo, įvairiomis spalvomis dažomas kaitrios saulės. Laivai ir laiveliai, tartum vaikų iš popieriaus padaryti žaisliukai, lengvai plūduriuoja vandens paviršiuje. Tolumoje žaismingų spalvų vualiu loje ir kramtome vištieną, užsigerdami šviesiu vynu. Tačiau mūsų mintis jau neatplyšta nuo Vezuvijaus, tik, tartum užhipnotizuota tos pabaisos, sustingsta, besvarstydama neramaus vulkano nirštą, mauroji mą, laukinišką įdūkimą ir negailestingą naikinimą.

Pagaliau įvažiuojame į Neapolį.

Miestas didelis, milijoninis, trečiasis savo didumu po Romos ir Milano. Išsidriekęs prie plačios įlankos, kurios platybėse pasakiškai plūduriuoja Išijos sala ir su baime pažvilgodamas į rytus, kur už 10 km, tačiau, atrodo, čia pat, riogso Vezuvijaus vulkanas, — jis garsus gerai žinomu posakiu: pamatyk ir numirk!

Tylėdami,lyg kažko netikėto laukdami, skuodžiame į rytus, sumokame pinigus už greitkelio „nuomą" ir paprastomis, siauromis gatvelėmis artėjame prie Vezuvijaus.

Kiek pavažiavę, pasukame į kairę ir siauru, nepaprastai rangytu keliu pamažu kylame į viršų. Kalno apačioje auga, žaliuoja krūmokšniai, vešliai tarpsta vynuogynai. Pasirodo, žemės apnešta lava labai derlinga, ir į tokią dirvą mielai leidžia šaknis net tik pašiurusi žolė, bet stambesni medžiai.

Kairėje pusėje — nuo pat Vezuvijaus kraterio iki neįmatomos įkalnės — rodos, burzgia srovena plati, pasišiaušusi purvo upė. Tačiau ne: tai ne žemyn garmančio vandens juosta, —tai 1906 metų išsiveržusio Vezuvijaus lava, ištryškusi pro kraterio žiotis ir karštos lavos srove niokojusi žaliuojančius šlaitus, pievas, paskum sustingusi ir pasidariusi panaši į milžiniško traktoriaus suverstas didžiules, pilkas vagas. Keleiviai sustoja, išlipa iš mašinų, pasilenkę kūbrina prie mirties dirvono ir trupina mažas lavos atčaižėles atminimui.

Vingiuotu, stačiu keliu kylam aukštyn, ir vakaruose visu grožiu suraibuliuoja Neapolio įlankos ramus vanduo, įvairiomis spalvomis dažomas kaitrios saulės. Neapolio įlankos ramus vanduo, įvairiomis spalvomis dažomas kaitrios saulės. Laivai ir laiveliai, tartum vaikų iš popieriaus padaryti žaisliukai, lengvai plūduriuoja vandens paviršiuje. Tolumoje žaismingų spalvų vualiu

„Pamatyk ir numirk!", įkyriai braunasi į sąmonę garsusis posakis, tačiau, dardėdamas siauru, suktu keleliu ir apačioje matydamas gilią pragarmę, akimis ieškau Vezuvijaus, kuris visu savo majestotiškumu tyliai kalba apie jo lavos nešamą mirtį ir sunaikinimą.

Pagaliau pro mažas vilas, šlaito medžius ir supilkėjusias uolas nusikasame iki kelio paginos ir sustojame. Toliau važiuoti negalime — nėra kelio. Turėsim elektriniu keltuvu, dviguba kėde, pakibti tarp danggaus ir vulkaninių uolų ir sliuogti prie pat kraterio.

Prieina tarnautojas ir, pamatęs mano sandalus, pataria pasikeisti sandaresniais batais, o kad nesušaltume — užsidėti švarką. Tačiau man, šiauriečiui, atrodo pakankamai šilta: pasikeičiau sandalus, pasiimu foto aparatą ir, palikęs švarką, su bičiuliu šaunu į suvenyrų krautuvę. Tuo tarpu nieko neperkame, tik du bilietus, ir tuojau sėdame į gretimai pakibusias dvi kėdes.

Elektros srovė pamažėle ištempia mūsų kėdes iš stoties, ir už akimirksnio atvirame lauke pradedame kilti į viršų.

Apačioje — vulkaninės uolienos, akmenys, grumstai ir kur-ne-kur vos vienas kitas sukepęs žolynas. Viršuje — gili dangaus mėlynė, atausta plonais baltų debesėlių ataudais. Vakaruose, kiek akys apima, mažutukai nameliai, bažnyčių bokštai ir plati Neapolio įlanka toli, horizonte, susilieja su baltų debesų kaugėmis. Maži laiveliai, tartum balti paukščiai, plūduriuoja vandenyje ir apgaulingai atrodo, tarsi į erdvę kylą lėktuvai.

Nepaprastai tylu. Čia nebeskamba mašinų trimitai, nebeaidi linksmos ar svajingos neapoliečių dainos, o ir jausmas neišsakomas. Jautiesi pakibęs tarp pamėlusio dangaus ir apmirusios žemės, atsiplėšęs nuo kasdieninio gyvenimo smulkių rūpesčių ir tyliai kyląs į Vinco Krėvės erelio išsvajotas erdves.

„Pamatyk ir numirk!", persekioja mane visą kelią, tačiau dar noriu pamatyti kraterį, pažvelgti į jo išžiotus nasrus ir ranka paliesti sustingusią, pelenais apneštą lavą.

Laisvalaikio mąstymai

RAŠO *K. VALTERIS*

SODYBĄ APLANKIUS

Jau seniai nebuvau buvęs Sodyboj. Šią vasarą netikėtai praleidau ten visą savaitę. Vaikščiojau po Sodybą, miškelį, daržus ir sodus. Vaikščiojau ir mąsčiau. Mąsčiau apie Sodybos praeitį, dabartį ir ateitį. Mintys buvo gana mišrios: džiuginančios dėl gana šviesios dabarties ir slegiančios dėl neaiškios, miglotos jos ateities.

Džiugu, kad Sodyba, agr. J. Lūžos administruojama, vispusiškai (išorėj ir viduj) pagražėjo ir ekonomiškai sustiprėjo. Nors Sodyba gražėja ir turtėja (duoda pelną), bet jos ateitis yra netikra. Sodyba suklestėjo mažos saujelės (J. Lūžos šeimos ir K. Jurkos) **nedrausmingumo** dėka! Jei jie būtų buvę drausmingi (t.y. būtų laikęsi profsąjungų nustatytų darbo valandų ir sąlygų), tai Sodyba gal jau seniai būtų apaugusi pelėsiais ir kerpėmis...

Man vis buvo neaišku, kaip vadinti Lūžą: vedėju, administratorium, valdytoju, ūkvedžiu? Tik šią vasarą išgirdau britų meisterius vadinant jį gubernatorium (governor). Jei jis yra gubernatorius britam, tai kodėl ne mums? Bet mums jis yra daugiau negu gubernatorius: jis kartu yra ir kasininkas, raštininkas, barmanas, mėsininkas, daržininkas - sodininkas, šoferis, prekių supirkėjas, gailestingoji sesuo bei slaugytoja, eilinis darbininkas ir t.t. Sakoma, kad „devyni amatai, o dešimtas badas". Agr. Lūža badu nemiršta ir, atrodo, greit dar nemirs: jis dar sotus, apsirengęs, pilnas energijos ir jaunystės. Bet kaip ilgai jo jaunystė tvers, kaip ilgai jis ir jo „stachanoviečiai" laužys profsąjungų taisykles? Spėju, kad neilgai. „Stachanoviečių" gestuose ir veidų išraiškose jau galima įžiūrėti depresijos žymes.

Girdėjau skundų dėl gubernatoriaus šykštumo ir šiurkštumo. Jei tai tiesa, tai kaip į tai žiūrėti? Už šykštumą pagirčiau: tai sąžiningumo pavyzdys. Kas gi būtų, jei jis švaistytų jam patikėtą visą mūsų turtą! Šiurkštumo tai pateisinti negaliu. Gal tai nuovargio, išsisėmimo ženklas. Jei taip, tai gal čia kaltė LNB vadovybės, kuri neduoda pakankamai ir tinkamų darbininkų. Bet... pasamdžius reikiamą skaičių kvalifikuotų darbininkų, kurie dirbtų tik nustatytą valandų skaičių, tektų atsisveikinti ne tik su Sodybos duodamuoju pelnu, bet gal net ir su pačia Sodyba...

Sodyba metai iš metų sensta: jos dalys pūva, rūdija, yra. Neužilgo jau reikės iš naujo dekoruoti, keisti langus ir t.t. Tai kaštuos šimtus. Kai reikės perdengti stogus, tai ir šimtų neužteks. Taigi šie „malonumai" suės daugelio metų pelną. Bet tai dar ne viskas. Visame krašte namai modernėja. Jei Sodyba ir toliau tarnaus kaip vasarvietė ar senelių prieglauda, tai ją reikės žymiai sumoderninti. Tam reikės tūkstančių.

Sodyboj lietuviai sudaro tik apie 20 nuošimčių visų vasarotojų. Ten gyvena keliolika lietuvių pensininkų bei invalidų. Per Sekmines suvažiuoja nemažai lietuvių pagirtauti. Tai lyg ir viskas. Dabar kyla klausimas: ar verta ilgiau Sodybą laikyti? Aš galiu atsakyti tik už save: nors man patinka Sodyba ir ji man yra miela, bet siūlau ją parduoti, o įsigyti ką nors naudingesnio, patogesnio.

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktoriau,

aš nesu politikas. Nesu nei iš tų, kurie nori suvaidinti kurį politinį vaidmenį, nei iš tų, kurie ypač domisi politiniais įvykiais ir apie juos nuolat kalba. Esu tik eilinis žmogus, kuriam tačiau ne vis tiek, ar jį valdys tikri demokratai, ar naciai, ar komunistai. Mano pozicijos čia aiškios: aš esu demokratas.

O jeigu esu demokratas, tai tau bus aišku, kad esu prieš kiekvieną sąjūdį, kuris neša diktatūros grėsmę. Aš nenoriu jokios grėsmės, kuri pradėtų mane šokdinti ir varžyti! Iš to jau, tur būt, gali darytis išvadą, kad R.E. Maziliausko ir Dr. P. Reklaičio gin če esu Maziliausko pusėje. Tegu prasmenga visos nacionalinės ar tariamai socialinės diktatūros! Aš noriu gyventi ir numirti laisvas žmogus, kiek tas laisvumas iš viso įmanomas šių dienų modernioje visuomenėje.

Tačiau nepasidaryk klaidingos išvados, kad aš iš viso esu prieš Dr. P. Reklaitį. Už tam tikrus jo darbus gerbiu jį.

* * *

Kažkaip dabar atėjo man į galvą istorija lietuviškos kilmės mokslininko, kuris pasitarnavo lietuvių kalbos studijomis mūsų lietuviškam reikalui, bet buvo nacis ir už tą rudą reikalą galvą padėjo. Tai profesorius Jurgis Gerulis. Jis gi, aišku, buvo lietuviškos kilmės, tur būt, senųjų prūsų palikuonis, ir lietuviški reikalai jam buvo arti širdies. Jis rūpinosi leisti senuosius lietuviškus raštus, taip pat tyrinėjo lietuvių kalbos tarmes ir skelbė tos srities darbus.

Bet buvo tikras rudmarškinis politine naciškąja prasme.

Vadinas, pasaulis yra margas, nors tu pasiusk!

* * *

Sveikinu Britanijos ir apskritai Europos lietuviškąjį jaunimą, kuris laimingai nuvažiavo į Jaunimo Kongresą ir taip pat laimingai iš jo grįžo!

Nenorėdamas eikvoti laiko ir energijos tų savo bičiulių, kurie nemėgsta su manim sutikti, aš susilaikau nuo platesnių aiškinimųsi šia tema. O gal be reikalo?

* * *

Matai, kaip gera, kai žmogus būna sąžiningas ir prisimena, kas jam kada nors gera yra padaręs.

Mjr. A. Ružancovas jau miręs ir nebepaskaitys, ką apie jį parašė Ig. Šmigelskis. Tačiau tie kepaliukai duonos, kuriuos jis gavo iš majoro, matyt, tebešildo žmogui širdį. Ne pilvą, bet širdį.

O kiek galėčiau išvardyti atsitikimų, kai žmonės svetimus nuopelnus neraudonuodami prisiskiria sau ir visiškai gerai jaučiasi.

Keistas tas pasaulis, ir jo žmonės keisti.

* * *

Pakliuvo man į rankas J.J. Bachuno išleista įdomi Dr. J. Puzino parašyta brošiūrėlė „Mūsų jaunimas Lietuvos laisvės sutemų laikais" (atspaudas iš „Dirvos"). Labai gyvai parašytas dalykas, ir labai verta būtų pasiskaityti jaunimui, ypač vadovaujantiesiems. Visokie palyginimai ir apibūdinimai tiesiog traukte traukia dėmesį. Pavyzdžiui, labai juk įdomus sąrašas barzdotų lietuvių veikėjų, arba palyginimas, kiek metų turėjo kuris Lietuvos nepriklausomybės akto signataras, kai po juo padėjo savo parašą, ir kuris dabartinis veikėjas svetur savo amžium atitiktų anuos.

Tiktai man toje gražiai parašytoje brošiūroje ėmė ir užkliuvo toksai pasakymas: „Anuolaik buvo net mados dalykas priklausyti socialistams. Jiems priklausė eilė ir vėliau tapusių gerais katalikais, pavyzdžiui, socialdemokratai Julius Gravrogkas, Mykolas Biržiška ir kiti".

Užkliuvo man tai dėl to, kad čia lyg ir daroma prielaida, jog socialistas negali būti kataliku ar katalikas socialistu. Pavyzdžiui, Britanijos susisiekimo ministerė Barbara Castle yra didelė katalikė ir didelė socialistė.

Tavo Jonas

Skaitytojų laiškai

PASISAKYMŲ BELAUKIANT

Besiruošiant Jaunimo Kongresui, buvo pranešta, kad visais Kongresą liečiančiais klausimais reikia kreiptis į B.L. Bendruomenės sekretorių S. Kasparą. Jis kantriai, šaltai, neužsigaudamas ir nesiskųsdamas skelbė, rašė, aiškino, informavo tuo reikalu besidominčius, persiuntinėjo iš JAV gaunamus pranešimus, pinigus ir kt. Nei tikėtis, nei reikalauti iš šito žmogaus dar daugiau nebebuvo galima; tenka tik stebėtis, iš kur jis ėmė energijos, kantrybės ir laiko.

Belaukiant atsakymų į gerb. Tarybos Pirmininko paklausimus „E.L." (1966.XI.8.) straipsnyje „Po Kongreso", reikėtų išsiaiškinti kai kuriuos neaiškumus.

Pradžioje skaitėme vietinėje ir užjūrio spaudoje, kad Anglijos liet. jaunimui Kongrese atstovaus mums žinomi ir politika ir pasaulio lietuvių veikla besidomį inž. A.Vilčinskas ir fizikas—psichologas K. Baublys. Iš bet kurio jų galėjome tikėtis patenkinamo pranešimo Kongrese apie mūsų jaunimą, o mums — iš Kongreso darbų. **Kodėl** jie **a b u** išnyko, išgaravo be pėdsakų? Ir nepolitikams turėjo būti aišku, kad, jiems išnykus, o jų vietoje atsiradus neorganizuotam jaunimui (su mergaitėmis iš nepolitinės skautų organizacijos), padėtį begalėjo išgelbėti patyręs organizaciniame darbe „senimas". Reikėjo vykstantiems duoti smulkias instrukcijas ir patarimus ryšium su Kongresu ir padėti paruošti Kongresui pranešimą. Išsiaiškinus, kas kam buvo ar nebuvo pavesta, bus daug aiškiau, kas kaip atliko jiems duotąjį uždavinį. (O gal St. K., taip giliai jausdamas kiekvieno lietuvio širdyje tautos genijaus palikimą, nuoširdžiai tikėjo, kad šitokiu svarbiu metu turi įvykti stebuklas? Jei vykstančiuosius pakrikštijom delegatais, vienam suteikdami delegacijos vadovo titulą, tai gal jie beskrisdami virš Atlanto tikrai turėtų pavirsti politikais, veikėjais?). Gal būt, ne visiems „E.L." skaitytojams žinoma, kad Jaun. Kongrese tik vienas oficialus kurio nors krašto atstovas turėjo balsą ir teisę padaryti pranešimą apie to krašto jaunimą. (Čia taip pat buvo proga mūsų patyrusiam „senimui" numatyti, kad oficialiam atstovui reikia vieno ar dviejų pavaduotojų).

Neseniai į Nottinghamą, skautų rajono posėdin, aptarti skautų dvidešimtmečio sukakties programos, susirinko beveik visi žymesnieji veikėjai. Ir čia nebuvo išvengta organizuotojo „senimo" paslydimų jau gerai jiems pažįstamame organizaciniame kelyje. Jei buvo norima ta pačia patogia proga pasvarstyti problemas, susijusias su praėjusiu Jaunimo Kongresu, tai būtinai reikėjo pasistengti, kad dalyvautų ir oficialusis Anglijos jaunimo atstovas. Jei iš anksto ir nebuvo įtraukta rajono posėdžio programon, tuos reikalus buvo galima svarstyti prieš ar po posėdžio. Visiškai netiko klausinėti apie Kongresą balso ten neturėjusias mergaites. Jos drausmingai sekė paskui joms paskirtąjį vadovą, neužbėgdamos už akių jam Kongrese, ir, greičiausia, džiaugėsi, kad buvo atleistos nuo oficialių pareigų. Nė vienai atskirai organizacijai Jaunimo Kongrese nedavus balso, skautės nebegalėjo perduoti Kongresui Anglijos skautų vadovų, skautų, jų rėmėjų ir tėvų siųstųjų sveikinimų ir padaryti pranešimo, kuriam statistinę medžiagą iš 20 metų skautų veiklos Anglijoje buvo surinkę skaučių Vadeivė ir dabartinis Rajono Vadas.

Savo straipsnyje „Po Kongreso" St.Kuzminskas tvirtina, kad pas mus Kongresas t i k p r a s i d e d a. Taip pat ten paaiškina, kas buvo šis Jaunimo Kongresas. Po šito paaiškinimo pasidaro visiškai nebeaišku, ką žodis kongresas iš tikrųjų reiškia.

Birutė Valterienė

MACKVYTĖS REGĖJIMO PATVIRTINIMAS

Tur būt, visi prisimena žinią, atėjusią iš Lietuvos, apie Švč. Panelės pasirodymą kolchozininkei. Tas pasirodymas sukėlė didelį susidomėjimą, sukėlė gyvą religinį — tautinį atgimimą, o kartu komunistų įniršimą.

Skaitydamas apie regėjimą, stabtelėjau ties Marijos pažadu po dviejų metų pasirodyti Egipte ir, prisipažįstu, nepatikėjau tam. Tuo labiau nustebau, kai šių metų Velykų antrąją dieną, dešimtą valandą vakare, užsukęs BBC televiziją pasiklausyti paskutiniųjų naujienų, išgirdau iš pranešėjo lūpų, kad Švč. Panelė pasirodė Lebanone. Kartu buvo parodyta parklupusių moterų nuotrauka.

Lebanonas — Egipto kaimynas. Marijos pažade Lietuvoje Egiptas, greičiausia, simbolizavo Rytus.

Suprasdamas to antro pasirodymo svarbą Lietuvai ir lietuviam, kaip patvirtinimą Mackvytės regėjimo, laukiau, kad mūsų spaudoje bus paminėtas tas BBC pranešimas, bet ligi šiol nė žodžio. Tyli kunigai, tyli kiti, o tuo tarpu žinia radijo bangomis seniai turėjo nuskambėti į Lietuvą.

Bet kas gali patikrinti, kas aukščiau parašyta? Reiktų tik kreiptis į BBC.

B.C.

RUDUO JAU ČIA, NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti, kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.
Padaryti tai paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamų į Lietuvą siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas, pareikalavęs pas mus.
Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko arba nežino, ką reikėtų siųsti, siūlom jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1 (MOTERIŠKAS)

Vilnonė paltui medžiaga, itališkas naloninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono medžiaga suknelei, 4 jd., 2 p. vilnonių arba naloninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, viln. megztukas ir labai graži dėžė šokolado.

£25.0.0.

RK 2 (VYRIŠKAS)

Grynos vilnos nertinis, 3½ jardo kostiumui medžiagos, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, pritaikintas prie kostiumo, itališkas su diržu dėvimas naloninis lietpaltis ir dėžė šokolado.

£25.0.0.

Jungtinis RK 1 ir RK 2 siuntinys kainuoja

£45.0.0.

4 sv. taukų, pusė sv. arbatos, pusė sv. geriamojo šokolado, pusė sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. Nescafe, 1 sv. saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv.cukraus, ketvirtis sv. pipirų, pusė sv. šokolado tik

£10.0.0.

Tebesiunčiami mūsų anksčiau skelbtieji didelį pasisekimą turį siuntiniai: V-3 — 10½ jard. trims kostiumams medžiaga — £16.15.0; P-3 — trims paltams vilnonė medžiaga — £20.0.0; N-4 — 16 jardų nepermatomo nailono suknelėms — £15.0.0.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E.2. ENGLAND.
Telef. SHO 8734

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas laike 3-4 savaičių, visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Persiunčiame ir jūsų pačių sudarytus siuntinius.

Atstovai:
A. Kuzmickas, 31 Milton St. Eccles, Manchester.
L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill., USA.
A. Kusinskis, 167 Colledge St. Apt. 2 Sudbury, Ontario, Canada.

Europos lietuvių kronika

MEDŽIAGA KALĖDINIAM NUMERIUI

Prieš Kalėdas paštas kaip ir visada bus užverstas. Dėl to „Europos Lietuvį" norima išleisti šiek tiek anksčiau, kad jis dar prieš šventes pasiektų skaitytojus.

Turėdami tai galvoje, prašome iki gruodžio 13 d. atsiųsti skelbti visokius pranešimus, kad jie laiku patektų į laikraštį.

LONDONAS

PROGA PASIKARTOJA

(Tik į 7 metus)

Naujųjų Metų išvakarės bus **šeštadienį**, todėl gera proga sutikti 1967 metus.

Prie to sutikimo LAS Londono sk. pridės visuomet turintį labai gerą pasisekimą

Kaukių Balių,

kuriam gros jau suspėjusi pagarsėti P. Parulio kapela.

Geriausios kaukės gaus premijas.

Bus turtinga loterija.

Taip pat teko nugirsti, kad bus pagamin ta skanių užkandžių; na, o gėrimėlius naujasis klubo sekretorius žada irgi paskaninti.

Visa tai įvyks parapijos salėje.

P. M.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS JAUNIMO REIKALU

Gruodžio 11 d., sekmadienį, 5 val. p.p., kviečiamas tėvų susirinkimas Sporto ir Socialinio Klubo salėje (345 A Victoria Park Rd., London, E.9).

Susirinkimo tikslas yra išdiskutuoti kaip geriausia būtų suorganizuoti mūsų jaunimą nuo 6-15 metų amžiaus, kurio šiuo metu Londone yra nemaža ir niekas juo nesirūpina.

Susirinkimo metu bus sprendžiami ir lietuviškos šeštadienio ar sekmadieno mokyklos reikalai.

Be to, labai norima suorganizuoti lietuvių skautų ir skaučių vienetai Londone.

Jeigu bus gautas tėvų pritarimas šiais opiais reikalais, turės būti išrinkti komitetai šiems dalykams organizuoti ir juos globoti.

Kiekvieno tėvo pareiga savo vaikus auklėti tinkamoje aplinkoje, kad užaugtų gerais lietuviais ir gyvenamojo krašto piliečiais.

Visų tėvų pareiga dalyvauti šiame susirinkime.

S. Kasparas

KALĖDINIS BAZARAS

Visi kviečiami atsilankyti į pabaltiečių moterų bazarą, kuris bus gruodžio 2-3-4 dienomis, 4-9 val. vak., Latvių namuose, 72 Queensborough Terrace, Bayswater, W.2.

Įėjimas 1/6.

NOTTINGHAMAS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Gruodžio 3 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Ukrainiečių Klubo patalpose (31 Bentinck Rd.) ruošiamas Kariuomenės šventės minėjimas.

Programoje: kun. A. Gerybos paskaita, įvairi ir įdomi meninė dalis. Bus loterija, veiks baras, o po programos bus šokiai.

Kviečiame visus atsilankyti.

DBLS Skyriaus Valdyba

VAIKŲ EGLUTĖ

Šiuo pranešama tėvų žiniai, kad Nottinghamo vaikučiam antrąją Kalėdų dieną, gruodžio 26, 4 val. p.p., Ukrainiečių klubo patalpose, bus rengiama eglutė.

Tėvai prašomi registruoti vaikus iki 14 metų amžiaus iki gruodžio 15 d. pas E. Zaveckienę, H. Gasperą ar K. Bivainį.

Vaikų, kurie lanko sekmadieninę mokyklą, registruoti nereikia. Jie šiuo metu jau rengiasi Kalėdų Senelio programai.

Atskiri kvietimai tėvams nebus siuntinėjami.

Skyriaus Valdyba

COVENTRY

PIRMĄ KARTĄ

Gruodžio 4 d., 12.45 val., šv. Elzbietos bažnyčioje lietuviškas pamaldas atlaikys kun. Jonas P. Vilutis, MIC, iš Nottinghamo Liet. Jaunimo Židinio. Čia jis lankysis pirmą kartą.

BRADFORDAS

SUSIRINKIMAS

Gruodžio 17 d., 6 val., Bradfordo Lietuvių Vyties Klubo salėje šaukiamas DBLS Bradfordo skyriaus narių, o ir tų, kurie norėtų būti DBLS nariais, susirinkimas.

Prašome visus suinteresuotus lietuvius, ypač jaunimą, susirinkime dalyvauti, nes čia bus svarstomi visus lietuvius liečiantieji klausimai.

DBLS Bradfordo Sk. Sekretorius

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

NOTTINGHAM — gruodžio 4 d., 11 val., L. Jaunimo Židinyje.
NOTTINGHAM — gruodžio 11 d., 12.30 v., St. Patrick's bažn.
NOTTINGHAM — gruodžio 18 d., 11 val., Liet. Jaunimo Židinyje.
ECCLES — gruodžio 11 d., 12.15 val.
KETTERING — gruodžio 11 d., 12 val.
COVENTRY — gruodžio 4 d., 12.45 val. St. Elizabeth's.
STOKE-on-TRENT — gruodžio 4 d., 12.15 val., Tunstall.
BRADFORD — gruodžio 4 d., 12.30 val.
DERBY — gruodžio 18 d., 11 val.
LEICESTER — gruodžio 18 d., 12 val., Švč. Širdies bažnyčioje.

DERBY

A. A. VINCAS PRANAUSKAS

Lapkričio 14 d. Burton-on-Trent staiga mirė dar jaunas ir pilnas energijos lietuvis a.a. Vincas Pranauskas. Ši skaudi nelaimė smarkiai sukrėtė Burton-on-Trent mažą lietuvių koloniją. A.a. Vinco tėvelis Juozas Pranauskas yra geras lietuvis patriotas, savanoris-kūrėjas, ilgametis S-gos narys.

A.a. Vincas Pranauskas buvo gimęs Lietuvoj 1931 m. sausio 18 d. Dėl karo turėjo nutraukti Lietuvoje pradėtąjį mokslą ir trauktis į Vokietiją, kur po karo baigė 4 kl. gimnazijos. Atvykęs į Angliją su tėveliais, sukūrė gražią ir pavyzdingą šeimą, susilaukdamas 4 vaikučių (du berniukai ir dvi mergaitės). Buvo įsitaisęs namus ir gyveno gan gražiai. Dirbo gumos fabrike. Nors a.a. Vincas turėjo neperstipriausią širdį, tačiau tokios nelaimės nebuvo tikėtasi.

Į a.a. Vinco laidotuves lapkričio 19 d. susirinko visi vietos lietuviai ir daug anglų draugų, taip pat ir lietuvių iš kitur. Iš kapinių buvo vykstama į Midland Hotel, kur išgerta šiltos arbatėlės ir užkąsta.

Tegul bus jam lengva ši svetima žemelė.

PAMINKLO ŠVENTINIMAS

Lapkričio 20 d. Derbyje tuoj po pamaldų, gausus tautiečių būrelis susirinko vietos kapinėse, kur buvo šventinamas prieš 3 metus tragiškai mirusio a.a. Stasio Pundžiaus paminklas.

Religines apeigas atliko ir pritaikytą žodį tarė kun. A. Geryba iš Nottinghamo. Kapas buvo gražiai ir rūpestingai sutvarkytas ir papuoštas gėlėmis. Gražus antkapis išrūpintas iš valdiškų įstaigų iš mirusiojo palikto turto DBLS vardu. Reikalus tvarko skyriaus valdyba ir parapijos maršalka P. Popika.

J. Levinskas

PADĖKA

Visiems draugams, prieteliams, kaimynams ir visiems lietuviams iš arti ir toli, kurie mūsų brangiajam sūnui, broliui, vyrui ir tėvui Vincui Pranauskui mirus, giliausio liūdesio valandoje pareiškė mums nuoširdžią užuojautą, taip pat dalyvavusiems gedulingose šv. Mišiose R. Kat. šv. Marijos bažnyčioje ir palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą Stapne Hill kapinėse, ypač dėkojame p-ms P.J. Burkevičiams, tiek daug darbo ir vargo įdėjusiems, taip pat kun. A. Gerybai už atlaikytas gedulingas šv. Mišias bei palydėjimą į amžinojo poilsio vietą, ir visiems lietuviams už gausias gėles bei vainikus, o ypač Derby lietuviams už tokį gausų atsilankymą.

Visiems mūsų nuoširdžiausias lietuviškas ačiū.

Pranauskų šeimos

MANCHESTERIS

KLUBO SUSIRINKIMAS

Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubo Valdyba gruodžio 18 d., 4 val. p.p. (sekmadienį), savo patalpose šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą. Sprendžiamą balsą turi tik apsimokėję nario mokestį.

Prašome narius dalyvauti.

Klubo Valdyba

IR VASARĄ, IR ŽIEMĄ,
IR RUDENĮ, IR PAVASARĮ
ne tik maistu, bet ir kitomis gėrybėmis
Jei saviems padėti nori,
Padarysi tai tikrai,
Kreipkis tik tuojau pas TAURĄ,
Ir neliks kišenė kiaura!

TAURAS

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS,
LONDON, W.3.
Tel. ACO 4374

Atstovas Manchesteryje:
L. Puras, 79 Victoria Crecs., Eccles, Manchester.

KETTERINGAS

SUSIJUNGIA SKYRIAI

DBLS Corbio skyrius labai sumažėjo ir apmirė, nes nebedaug liko ir lietuvių.

Todėl nutarta su visu turimuoju turtu prisijungti prie Ketteringo skyriaus.

DBLS Centro Valdyba pritarė tai susijungimo minčiai.

PAMINĖTA KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės minėjimas, surengtas DBLS Ketteringo skyriaus Angel viešbučio salėje, sutraukė nemažą būrelį tautiečių ne tik iš Ketteringo, bet ir iš toliau. Nedidoka salė buvo pilna svečių iš Corbio, Northamptono, Coventry ir Londono.

Minėjimą atidarė Skyriaus pirm. A. Navickas, pasidžiaugdamas gausiu atsilankymu ir pakviesdamas tarti žodį svečią iš Londono DBLS Centro Valdybos sekretorių Alb. Pranskūną. Prelegentas savo kalboje priminė mūsų kariuomenės kūrimąsi, jos kovas ir jos visą garbingąjį kelią iki paskutiniųjų nepriklausomybės dienų. Žuvusieji pagerbti tylos ir susikaupimo minute. Baigdamas kvietė visus būti vieningais, nenustoti vilties ir ištvermingai tęsti kovą prieš didįjį mūsų tautos priešą.

Po paskaitos Jonas Parulis perskaitė Londono parapijos komiteto sveikinimą Kariuomenės šventės proga. L. Švalkus paskaitė kariui skirtos savos kūrybos. Po to smagi Parulių kapela pagriežė lietuviškų dainų, o Parulienė viena ir pritariant visiems gražiai padainavo. Įvairiais instrumentais Jonui Paruliui su sūnumis griežiant, buvo smagiai pasišokta. Veikė puikus baras ir loterija.

Bravo ketteringiškiai, kad vis nepasiduoda, kaip kad kitos kolonijos, apsnūdimui ir laikas nuo laiko pajudina apylinkę.

Minėjimo rengėjai yra labai dėkingi Alb. Pranskūnui už turiningą paskaitą, J. Paruliams už gražią muziką, J.T. Bakaičiams už svečių iš Londono priėmimą, Urbonienei už visokeriopą talkininkavimą, o visiems tautiečiams už gausų atsilankymą.

Dalyvis

UŽ KOVOTOJUS

Vietos DBLS skyrius, suorganizavęs gražų Lietuvos kariuomenės minėjimą, gruodžio 11 d., 12 val. užprašė šv. Mišias už žuvusius, mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Pamaldas atlaikys kun. A. Geryba. Vietiniai ir apylinkių tautiečiai kviečiami dalyvauti.

LIET. SODYBA

Mirtis siautėja Sodyboje. Lapkričio 18 d. Alton ligoninėje mirė dar vienas jos gyventojas — Vincas Jurevičius.

Į Sodybą, kaip pensininkas, buvo atsikėlęs iš Bicisterio prieš dvejus metus.

A.a. Vincas buvo labai taurus, susipratęs lietuvis ir pavyzdingas Sodybos gyventojas. Visą laiką, iki negailestinga liga (plaučių vėžys) paguldė į lovą, jis savanoriškai triūsė, prisidėdamas prie Sodybos tvarkymo ir gražinimo.

Kilimo buvo raseiniškis iš Kelmės valsč. Savo šeimos nebuvo sukūręs, artimesnių giminių čia Anglijoje, berods, taip pat neturėjo. Sodybos gyventojai liūdi netekę gero lietuvio ir nuoširdaus draugo.

— Artėja Kalėdos. Sodybos gyventojai, kurių eilės taip negailestingai retėja, taip pat norėtų, kiek sąlygos leidžia, pajusti gai vinančią Švenčių nuotaiką. Tikime, kad nuolatiniai geradariai ir šiais metais Sodybos gyventojus prisimins.

— Sodybos tarnautojų skaičius šią žiemą yra labai sumažėjęs. Dėl to ir didesnio pobūdžio Kūčios bei Kalėdos nebus ruošiamos. Tačiau, jeigu vieniši tautiečiai norėtų Kalėdas švęsti Sodyboje, jiems vietos visada susiras.

VOKIETIJA

BALTIJOS KULTŪROS DIENOS

Lapkričio 14-19 d.d. Tiubingene, Vokietijoj, vyko Baltijos Kultūros Dienos. Universiteto bibliotekoj buvo dokumentų apie Baltijos praeitį paroda (iš dr. Rėklaičio, Otto Bongo ir universiteto rinkinių).

Lapkričio 17 d. buvo kamerinis koncertas: latvis violenčelistas prof. A. Teichmanis, estų tenoras Naan Poeldas ir solistų kvartetas, pateikęs lietuviškų chorinių kompozicijų. Lapkričio 18 d. dr. H. J. Dahmenas skaitė paskaitą apie Baltijos tautų liaudinę muziką. (E)

STUDIJŲ SAVAITĖ

Spalio 16-22 d.d. Vokietijoje (Friedrichsdorf/Taunus) įvykusioj Studijų savaitėj buvo nagrinėti lietuvių - latvių - estų santykiai su vokiečiais. Lietuvių - vokiečių santykius dėstė prof. Z. Ivinskis ir prof. Hellmannas. Latvių - vokiečių — prof. Valters ir prof. Rimscha, estų - vokiečių — prof. Angelus iš Lundo ir prof. Weiss. Dr. Namsons iš Koenigsteino kalbėjo apie tautybių santykius Baltijos kraštuose, naujųjų laikų istorikas dr. Kranhals pateikė Antrojo pasaulinio karo vokiečių okupacinės politikos Baltijos kraštuose apžvalgą, o dr. Ischreyt iš Lueneburgo kalbėjo apie sovietinę okupacinę politiką. Pagaliau prof. v. Sivers kalbėjo apie Baltijos kraštų ir žmonių ypatingumus, o A. Gruenbaumas apie emigracijos klausimus. (E)

BALTIEČIŲ DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS

Lueneburgo Rytų Akademijoj, Vokietijoje, lapkričio 25-27 d.d. įvyko Baltiečių draugijos suvažiavimas. Penki įžymūs kalbėtojai, jų tarpe svečiai iš Danijos ir Suomijos, kalbėjo tema: Baltijos erdvė kaip vieningos Europos dalis. (E)

Sodybos ateitis

Praėjusiais metais buvo nemaža rašyta ir kalbėta apie mūsų Sodybos naujus planus bei reformas. Praėjo dar vieneri metai, ir Sodyba tebestovi toj pačioj kryžkelėj, kurioj ji buvo iki šiol.

Nežiūrint, kaip kas nors bandytų įrodinėti, Sodyba pirmoje eilėje buvo pirkta lietuviams seneliams. Ne kaip prieglauda, bet kaip savo rūšies pensionas, kuriame tautiečiai laisvu noru apsigyventų ir kuriame būtų vietos lietuviškoms pramogoms, klubui, stovykloms ir atostogoms. Į pirmąjį veiklos dešimtmetį buvo žiūrima kaip į pereinamąjį laikotarpį. Tai yra, buvo laukiama, kol pirmieji ateiviai pasieks pensijos amžiaus ir pradės užpildyti jiems skirtas Sodybos patalpas. Tuo tarpu, kad būtų išvengta nuostolio, griebtasi organizuoti klubas (beveik be lietuvių narių) ir vasarvietė (beveik be lietuvių vasarotojų...). Taigi darbas išsišakojo trimis kryptimis. Trumpai apie kiekvieną jų atskirai.

Pensionas

Sodybos pirkimo metu buvo skaičiuojama apie 6000 naujųjų lietuvių ateivių Anglijoje. Prileidžiant, kad iš 200 lietuvių vienas senatvėje bus reikalingas globos ir persikels į Sodybą, tai ji pasidarytų pilnai užpildyta savais žmonėmis ir pajėgtų išsiversti. Deja, šiandieną gal tik trečdalis minėtojo skaičiaus yra likę šitoj saloj. Vieni, kad ir vyresni, išemigravo, kiti numiršta dar pensijos amžiaus nesulaukę, o dar kiti nori praleisti savo gyvenimo saulėlydį ten, kur visą laiką gyveno, dirbo ir šiaip ar taip įsikūrė. Atrodo, kad pensininkų ir šiaip nepajėgių tautiečių, norėjusių apsigyventi Sodyboje, skaičius praėjusiais metais buvo pasiekęs viršūnę (15 žmonių). Dabar jis pradėjo mažėti. Gal tik pora gyventojų per dešimtmetį yra išsikėlę kitur. Kiti pamažu iškeliauja į pasaulį, iš kurio nebegrįžtama... Ir jų vietos nebepaspėjamos užpildyti.

Tuo tarpu pačiais geriausiais metais pajamos iš pensiono nesudarė pilnai 20% visų Sodybos pajamų. Tas rodo, kad net ir labiausiai diržus suveržę, vien tik nuolatiniai gyventojai nebūtų pajėgę Sodybos išlaikyti.

Vasarvietė

Iki šiol vasarvietė buvo didžiausias pajamų šaltinis. Bet ką tik pasibaigusiais finansiniais metais ją pasivijo ir net pralenkė klubas. Vasarvietės ateities perspektyvos nėra labai šviesios. Pirmiausia — tas pats lietuvių sumažėjimo klausimas. Vos-ne-vos penktadalis vasarotojų yra lietuviai. Nėra jokios vilties, kad skaičius padidės. Tuo tarpu anglai tokia vasarviete nesidomi — jiems be jūros ir be bingo nėra atostogų. Lieka lenkai, kurių dauguma kilę iš Vilniaus krašto. Į Sodybą juos traukia savotiškas sentimentas lietuviams ir patogios sąlygos vaikams. Tačiau, atidarius duris į Lenkiją, žymi jų dalis pakrypo ten. Kita dalis, kaip ir mūsiškiai, jungiasi prie tų penkių milijonų, kurie kasmet atostogauja žemyne. Prie viso to prisideda dabartinė ekonominė krizė, kurios padariniai pamažu pradedami pajusti ir Sodyboje.

Klubas

Iki šiol negailėta pastangų klubui tobulinti ir plėsti. Ieškota ir tebeieškoma naujų priemonių didesniam narių skaičiui pritraukti. Praėjusiais metais pasiekta džiuginančių rezultatų, bet nėra jokios garantijos, kad bent šitokioje padėtyje bus galima išsilaikyti. Ir štai kodėl.

Pirmiausia, klubas beveik perdėm priklauso nuo vasarvietės. Vasarotojai ir Sekminių sąskrydžio dalyviai duoda apie tris ketvirčius visų klubo pajamų. Tad, mažėjant vasarotojų, ypačiai lietuvių, proporcingai gali sumažėti ir klubo pajamos.

Nesant pakankamai lietuvių, buvo bandoma visais galimais būdais klubą sutarptautinti. Tam reikalui sugalvota įvairiausių priemonių, pradedant Go-Cart, baigiant naujai įsteigtąja Šaudymo Sekcija. Narių skaičius, tiesa, pakilo, klubas pasidarė plačiai žinomas, bet tiesioginė jo apyvarta proporcingai nuo to nepadidėjo. Dar ir šiandien klubo veiklos bazę tebesudaro lietuviai ir kiti vasarotojai, kurie, gyvendami už šimtų mylių nuo Sodybos, tik išimtinais atsitikimais tegali ją aplankyti.

Leistis į brangiai kaštuojančius eksperimentus, pvz., persiorganizuojant į aukštos klasės Country Club, būtų rizikinga. Nevienas šitos apylinkės klubas ar restoranas jau yra nusisvilinęs nagus. Naujai atsiradę finansiniai sunkumai šitą riziką dar labiau padidina.

Šiuo metu didžiausią pasisekimą ir tiesiog fantastišką pelną visame krašte turi vadinamieji dirbančiųjų žmonių klubai (Working Men's Club). Jų savininkai yra vietos darbo žmonės, kurie su savo šeimomis čia praleidžia nemaža pinigo ir laiko. Kai kurie tų klubų yra taip prasigyvenę, kad jiems negali prilygti ir patys geriausi didelių miestų privatūs klubai. Gaila, Sodybos klubas negali pasidaryti darbininkų klubu, nes jo savininkai yra lietuviai. Kitaip sakant, jis iš savo pagrindų yra lietuvių klubas, ir Lietuvių Namų B-vė yra už jį atsakinga. Norint, kad tokio klubo ateitis būtų užtikrinta, jis tur turėti lietuvišką užnugarį ir veikti anglų darbininkų klubų pavyzdžiu.

Lietuviai mėgsta savo Sodybą ir ja didžiuojasi. Didelė jų dalis jau yra motorizuota ir mielai pageidautų bent savaitgaliais išvykti iš miestų ir praleisti laiką savoje lietuviškoje aplinkoje. Atstumai iki 50 ir daugiau mylių jų negąsdintų. Bet 200 — 300 mylių yra perdaug. Ir tai yra pagrindinė priežastis, kodėl Sodyba iki šiol nepasidarė tikrai tradicinis lietuviškas klubas, kuriam klausimas išsilaikyti nesudarytų jokios problemos.

Gal niekam L. Sodyba nėra taip arti širdies, kaip šitų eilučių autoriui. Tačiau, paliekant nuošaliai visokius sentimentus, reikia pripažinti faktą, kad mūsų Sodyba galėtų daug lengviau atsikvėpti ir daug daugiau pasitarnauti lietuviškam reikalui, jeigu ji būtų arčiau pagrindinių lietuviškų kolonijų.

Padarius šitokią prielaidą, atrodo, nesunku būtų padaryti ir galutinę išvadą: jei kalnas neartėja prie Mahometo, tai Mahometas tegu artėja prie kalno... Atseit, jei lietuviai neįsikūrė arčiau Sodybos, tegu Sodyba traukiasi arčiau lietuvių. Deja, šitokius dalykus yra daug lengviau pasakyti, negu padaryti, ypačiai šiais ekonominių krizių laikais.

Visa tai, kas čia kalbėta, galima trumpai suglausti į šiuos punktus:

1. Sodyba kaip prieglauda ar senelių pensionas neturi užtikrintos ateities.
2. Vasarvietės galimybės yra gana ribotos. Jos, greičiausia, pasibaigs su vyresnėja lietuvių ir lenkų karta.
3. Klubas rodo stiprėjimo žymes, bet jam trūksta lietuviško užnugario.
4. Sodyba ir toliau pasilieka trejopo darbo kryžkelėj, neturėdama galimybių susitelkti vienoje srityje ir joje įsitvirtinti.

Kiekviena nauja idėja ir apgalvotas pasiūlymas susilauks padėkos ir įvertinimo.

J. Lūža

LEIGH

DBLS Leigh skyrius rengia vaikams Kalėdų eglutę, kuri įvyks gruodžio 17 d., pradžia 4.30 val. p.p., White Horse Hotel, Railway Rd., Leigh.

Dosnios šeimininkės vaikučius pavaišins arbatėle bei užkandžiais, o Kalėdų senelis mažuosius apdalys dovanėlėmis. Be to, numatoma pravesti loteriją.

Suaugusiems veiks bufetas, ir bus galima gauti užkandžių.

Malonius tėvelius prašome vaikučius už registruoti pas rengėjus. Visų apylinkių lietuvius prašome kuo gausiau dalyvauti vaikų eglutės parengime.

LIETUVIŠKOS KAT. PAMALDOS

Pirmą kartą šio krašto istorijoje gruodžio 11 d., 4.30 val. p.p., Leigh, Chapel St., šv. Juozapo bažnyčioje katalikams pamaldas atlaikys kun. V. Kamaitis. Taigi vietos ir apylinkių lietuvius prašome kuo gausiau dalyvauti pamaldose.

Skyriaus Valdyba

Gazinio, alyvinio ir anglinio centrinio apšildymo specialistas J. Tarulis. Adresas: 14 Priory Rd., Kew, Surrey. Tel: RIC 6377.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Liet. Namų Akc. B-vė.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 50 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštyje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.